

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״ן

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״ן מרים שיינדל בת יצחק״א אפרים שמעון סינאוויץ

במחשבתו.
ושלא לאוכלו לבריא
ולחללה אין הובח פסולו
בגופו כי הובח בשכרותו
עומד. לשמו ושלא
לשמו אי אפשר לברר
איסורו כלומר לא יתכן
להרדע איזה צד של תוכן
לשמו ואיזה צד שלא
לשמו כד שתניח האיסור
ותאכל מותר. לאוכלו
ושלא לאוכלו אפשר
לברר איסוריה החולה
אסור והבריא מותר.
לשמו ושלא לשמו
ישנו בארבע עובדות.
לאוכלו ושלא לאוכלו
אינו אלא בכשיטה.
ישנו ושלא לשמו
בקרוב צבור בכיחול
בדין זה ובין זה שלא
לשמו פסול. לאוכלו
ושלא לאוכלו לא
משמחת לה בצבור לדינא
בצבור ובשי שלמים אלא
בצבור כפי צרצות הבאין
עני שתי ההלכות וכתבי
(ירקא כ"ג) הוה נהנה
אוהם על לחם הבכורים
תנזרה (לפי ה') על שם
וגו' לכהן זה ולא פסול
אמר בר אשי אסור
בגופו דאי אפשר לברר
איסורו דבר אחד הן והכי
קאמר מה טעם איסורו

איסורו: מתנ"י שחטו למולין ולעזרים לטהורין ולטמאין כשר. מפור

בסוף הוריות מאן אחרי' ר' מאיר. תניא אחרי' אומרים הקדים מולים לערלים כשר הקדים

מסורת הש"ס

עם הוספות

א) ונחם ל חולין כט:
ב) צ"ק עב. [חולין ל. קנח.].
ג) תרומות פרק ג [משנה ח.].
ג) מנחות טז. יין.
זכים ק"י. עיין תוס' ובהם מא: ד"ה ממאי, (ד) מנחות עח: (ה) [עיין מוספות חולין פה. ד"ה ואין דנין וכו' מה שהניחו בחימה].
ו) [עיין מוספות יומא כט. ד"ה אלא אפילו].
ז) חולין דף ג, (ח) ובהם כח: (ט) עי' תוס' ב"ב מג: ד"ה החושב וש"נ (ב"ש) י' (דף נו.).
כ) דף סד. (ל) ובהם יג.
מ) משפטים ערכין ה. ד"ה אדם ידע שאין ערך לפנות מן חודש יו', (ס) [נ"ע חספות תמורה ד: ד"ה רבא וכו' דפרושמי יס קרא להכשירן].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וכדרכא בפ"ג דנחמים. י"ג דף ל' ע"ב:

גליון הש"ס

מתני' השוחט את הפסח על החמץ. עי' שאלת אריה ונחשבת פני יהושע ח"א סימן י"ג:

הגהות וצייונים

א) גירסת רש"ל רבא [ורש"א גורס רבה] (גליון: ג) "כו" נראה מיותר (בארות המים): ג) רש"ל מ"ז: [ד' צ"ל ובהו (גליון) שמות לר כה. וכ"ה ברש"ש: (ה) עי' תוס' הרשב"א (ב"ש): ו] "ולא דמי לתמורת עולה ותמורת שלמים" שייך להלן אחר תיבות "מכי אמר לחצות" (ב"ש):

ליקוטי רש"י

אינה לשחיטה אלא בסוף. אין השחיטה קרויה שחיטה אלא בסופו וכו' [וחליף כט:].
אין שחיטה נקראת אלא לבסוף ופקא מינה לענין המשפט נקדשים חוץ למקומם או חוץ לזמנן או משפט שלא לשמן אינה מחשבה אלא"כ חישב בסוף שחיטה [ב"ק עב.].
ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף. וכי היכי דמהניא מחשבה בסוף שחיטה מהניא נתימלה [ובחים ל.].
הכל קרוי שחיטה [וחליף כט:].
וכל כמה דחשיב היא מחשבה [ב"ק עב.].
מפגלין בחצי מתיר. פיגל בקומץ ולא נצבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול [ובחים ק.].
רבי יהודה אומר אף תמיד ש' בין הערבים. אם שחטו על חמץ עובר דכתיב על חמץ דם זבחי וזחי המיוחד לי דהיינו תמיד [ומנחות עח:].
ובמועד לשמו פטור. שזאת הפסח על החמץ קאי וכו' וקאמר ר' שמעון שהשחט פסח בחין המועד כגון שאב נאכרעה עשר והקריב אחר תחתיו ונמלא הראשון צמועד ושחטו לשמו על החמץ פטור דהא זבח המועד הוא [וחליף ל.].
ושאר ב"ה הובחים וכו' בין ש"א לשמן. ששחט עולה לשם שלמים [ובחים ב.].
לשחיטה או לזורק. הכן הוזק [מנחות עח: רש"י כח"י].

דשחיתו לאו שחיטה היא וכן שאר דבריו זה כללם. אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא חמץ לשוחט או לזרוק או לאחד מבני חבורה ועד שתהא החמץ עמו בעורה. ורבי יוחנן אמר אפילו אין עמו בעורה חייב. ואמרינן

תמיד נשחט

וכדרבא. בפ"ג דנצחים (ב) : עדיין היא מחלוקת. גבי תפוס לשון ראשון דאישלגי צה ר' מאיר ור' יוסי צאומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי רבי מאיר דתפוס לשון ראשון רבי יוסי אומר דבריו קיימים דאף בגמר דבריו אדם נתפס ואיצטיל להו

אמר חליה עולה וחליה שלמים מי מודה צה ר' מאיר או לא מי אמרינן טעמא דרבי מאיר משום דנמלך הוא וכיון דחל שם עולה חו לא פקע אצל כי אמר לחלאין ליכא למימר הכי או דילמא כיון דפשטא ציה קדושת עולה דרישא חו לא חילא קדושת שלמים ואמר ראבי צהא ודאי מודי ר"מ רצא אמר עדיין היא מחלוקת ואותציה רצא לאבי מהשוחט את הצבח לאכול כוית צחון כוית למחר דקא פליג ר' יהודה דרצבן ואמר כר' מאיר תפוס לשון ראשון דקאמר זה הכלל כל שמחשבת זמן קדמה למחשבת מקום פיגול ותיצין עליו כרת לא שנה צעודה אחת ולא שנה צשתי עצודות שחישב צעודה שניה מחשבת פסול צחר מחשבת פיגול לא מפקע ליה מיד פיגול דתפוס לשון ראשון ורצבן סברי אף בגמר דבריו הוא נתפס והוא לא צחדא עצודה עירוב מחשבות ולא קרב הממיר כמזומו ואנן צעינן דלא ליהוי ציה פסול אחרינא דהרנאה כתיב ציה^(א) אלמא מאן דאית ליה תפוס לשון ראשון אפילו לחלאין אית ליה דהא זיתי טוצא יס צוצה ופליג ר' יהודה ואמר ליה ראבי מי סצרת אינה לשחיטה אלא לבסוף וחדא מחשבה היא ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף כו"ו וכגון דלאבד סימן ראשון חוץ לזמנו ושני חוץ למקומו ור"מ סבר מפגלין בסימן אחד מכלל דרצא דאותציה מהא ס"ל אליצא דר' מאיר ור' יהודה דאינה לשחיטה אלא לבסוף וכולה מחשבה צסוף שחיטה הואי והוא ליה חדא מחשבה ונמלך ליכא למימר דהא צשני זיתים חישב ואפילו הכי פליג והיינו דאמרינן הכא לימא קסצרי

אחרים אינה לשחיטה אלא לבסוף וכל מחשבת שחיטה לא מהניא אלא אם כן חישב בגמרה וכדרצא דאמר התם עדיין היא מחלוקת צאומר לחלאין וע"כ אית ליה לרבי מאיר אינה לשחיטה אלא לבסוף ואחרים היינו ר"מ הילכך בגמר שחיטה אין שהות לומר שני דברים והיאכ דהקדים מולין לערלים צסוף שחיטה מולין חיילי כולה הקדים ערלים למולין ערלים חיילי כולה והוא ליה כולה ערלה ופסלה: **והבא במאי עפרינן**. דקחמי הקדים ערלים למולין פסול כגון שגמר צלצו להוציא מולין אחר ערלים ולומר לערלים ולמולין. כל מחשבה דקדשים מוציא **צפוי הוא^(ב)**: **לא בעינן פיו ולבו שוין**. והלך אחר פיו ואיכא כולה ערלה ואע"פ שלא היה צלצו אלא למקצתה: **שאני נהנה זוח**. לאיש הזה: **לא אומר ב"בם**. וסתם משנה היא ור"מ היא: סימן שני אף לערלים. גרסינן בסימן ראשון לא היה דעתו אלא למה שהוציא צפוי וצסימן שני היה מוסקי על מחשבתו הילכך כי הקדים ערלים למולין נגמר סימן ראשון בערלים: ור' מאיר למעמיה דאמר. צמנחות מפגלין צחצי מתיר דתן ' פיגל צקומץ ולא צלצונה צלצונה ולא צקומץ כלומר חישב צהקטרת האחד על מנת לאכול מן השירים למחר ר"מ אומר פיגול וחס"א אין זו כרת עד שיפגל צכל המחר: יש פיגול. צמחשבת חצי מתיר והאי חצי מתיר הוא דשחיטה צשני הסימנין היא: פתיבי. מעורצין: **בתנני'**

וגו': אף התמיד. של צין הערצים דערצ הפסח ששחטו על החמץ וטעמא יליף צגמ'^(ג): ר"ש אומר הפסח ב"ז. ששחטו על החמץ: לשמו חייב. משום לא תשחט על חמץ דפסח כשר הוא ושחיטה ראויה היא (ושמה שחיטה^(ד)). ויש"א לשמו פטור. דפסול הוא ושחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה והכי אית ליה לר"ש צכל דוכתי צביסוי הדם (חולין דף פה). וצאותו ואת צנו (דף פא): וצתשלומי ארצעה ותמשה (צ"ק דף ע.). וישאר ב"ה הובחים. ששחטן צי"ד לאחר חלות על החמץ צין לשמן ושלל לשמן ואע"ג שכשירין הן כדתנן (נצחים דף ג) כל הוצבים שזבחו שלא לשמן כשירין: **פטור**. כדמפרש צגמ' צעידנא דמחייצ אפסח לא מיחייצ אשאר וצחים: ובמועד. צחון הפסח אם לשמו שחטו לפסח על החמץ פטור מלא תשחט דפסח שלא צזמנו פסול והוא לא שחיטה שאינה ראויה: ש"א לשמו. אלא לשם שלמים: חייב. דלהכי קאי והוא לא שחיטה ראויה ומחייצ משום לא תשחט צצדי לאו דלא יראה ולא ימלא ואיכא מלקות נמי דשחיטה: וישאר ב"ה הובחים. ששחטה ש"א לשמה. דפסולה היא כדתנן צוצחים (סג) חוץ מן הפסח כשירין הן וצגמ' מפרש דקרא אשאר וצחים נמי אזהר: חוץ מן החטאת ששחטה ש"א לשמה. דפסולה היא כדתנן צוצחים (סג) חוץ מן הפסח והחטאת וטעמא משום דכתיב צשחיטה חטאת היא מעוטה היא ולא הנשחטת שלא לשמה^(ה): **גמ'**. עד שיהא החמץ לשוחט בו'. ואע"ג דכתיב על חמץ סתמא אם היה חמץ לאחד שאינו מצני צצורה ואפילו ישנו עמו צצורה ואלו השוחטין פסחיהן רואין אותו והתרו צזהן אין עוצרין כדמפרש לקמיה מדכתיב לא תשחט ולא ילין כל שישנו צהלנה ישנו צשחיטה ואם יש לא' מהן כולן עוצרין: לזורק. הדם דזריקה נמי איתרצא צצכילתא^(ו) מדם וצצחן^(ז): צעל

לאוכליו ושלא לאוכליו. רבי שמלאי אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה אלפני הגדה אמר ליה מסורת בדינינו מאבותינו שלא ללמד הגדה לא לבבליים ולא לבני דרום שהן גסי הרוח מיעוטי התורה ואת נהדרעי ודר בדרום (ועוד מעט קטן): מתני' השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה. שגא' (שמות כ"ג) לא תובח על חמץ דם זבחי. רבי יהודה אומר אף התמיד מדרבתי זבחי. רבי שמעון אומר הפסח בארבעה עשר לשם פסח חייב. שלא לשמו כיון שנפסל אינו עובר עליו משום שוחט על חמץ

פרק חמישי פסחים

לימא קסברי אחרים אינה לשחיטה אלא לבסוף וכדרבא וכו'. צפ' שני דנצחים (ד' ג' ^(א)) פליגי ראבי ורצא אליצא דר"מ דאבי אמר צלחנו' מודה ר' מאיר ורצא אמר עדיין היא מחלוקת והתם נמי סבר ר' מאיר תפוס לשון ראשון ולחלות מפרש צקוטטרס חליה תמורת עולה וחליה תמורת שלמים^(א)

ונראה כפירוש ר"ת דמפרש לחלות לחצי היום יחולו שניהם וקאמר ראבי דהתם מודה ר"מ כיון דצשעת אמירה אינם חלים ולחצי היום יחולו שניהם ורצא סבר דאפילו התם פליג רבי מאיר כמו צשחיטה דאינה אלא לבסוף דאין כאן אלא משהו אחד לחול לשניהם ולר' מאיר חיל קמא ולהכי לערלים ולמולים ערלים חיילי דאמרינן תפוס לשון ראשון אצל אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף כיון שיש שהות לשניהם לחול חיילי תרווייהו ולא אמרינן תפוס לשון ראשון אלא דוקא אי אמרינן אינה לשחיטה אלא לבסוף דאין להם שהות לחול לשניהם כדפרי' ולא דמי לתמורת עולה ותמורת שלמים^(א) דיותר אמרינן תפוס לשון שהות לחול מכי אמר לחלות דהתם כיון דאמר תמורת עולה ואפילו חליה פשטה צטולה וחו לא מצי חייל תמורת שלמים אצל מולים וערלים כי אמרי ישנה לשחיטה כו' הואיל ויכולים לחול זה אחר זה חיילי תרווייהו אף על גב דסצירא ליה צעלמא תפוס לשון ראשון: **ולא הפסיק לומר למוציא בו'**. תימה לרש"א א"כ מאי איריא דקחמי הקדים מולים לערלים אפילו הקדים ערלים כשר אם הספיק לומר למולים קודם גמר שחיטה:

רבי מאיר סבר לא בעינן פיו ולבו שוין. מכאן מדקדק ר"י דהא דקרי צכל דוכתי^(א) פיגול פסול מחשבה לאו דוקא דאינו פיגול עד שיוציא צשפתיו דאי צמחשבה חליא מילתא צשלל הספיק לומר למולים אחאי פסול לר' מאיר הלא גמר צלצו נמי

לומר למולים: המתכוין לומר תרומה בו'. אפילו אי דצרים צצלצ לא הוו דצרים גבי ההוא דוצין לניכסי' אדעתא למיסק לארץ ישראל וצעידנא דוצין לא אמר (קדושין דף מט:.) התם אינו טועה דציצורו אצל הכא דצרים צצלצ הם ומה שהוציא צשפתיו אינו כלום לפי שטעה דציצורו^(ב): **וסימן שני אף לערלים דפתיבי מוצין וכו'**. וא"ת א"כ אחאי קאמר הקדים מולין אפילו לא הקדים נמי אלא ששחט סימן ראשון למולים ולערלים וכן שני ואומר ר"י דקמ"ל דאפילו לא פירש אף לערלים אלא ששחט שני לערלים כיון ששחט סימן ראשון למולים מסתמא אף לערלים קאמר וכן צסיפא דקחמי ערלים למולים פסול אפילו הקדים מולין פסול אם פירש שני לערלים דוקא אלא הא קמ"ל דאע"פ ששחט סימן ראשון לערלים סתם לא אמרינן כיון ששחט סימן שני למולים גלי אדעתיה דצסימן ראשון אף לערלים קאמר וכשר: **השוחט פסח על החמץ עובר בלא תעשה**. אומר ריב"א דהפסח כשר דהא לא שנה עליו הכתוב לעכצ^(ב) וצתוספתא דמכילתין (פ"ד) תניא צהדיא השוחט את הפסח על החמץ צי"ד עובר צלא תעשה והפסח עצמו כשר ויוצא צו ידי חובתו צפסח: או

השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה. דלא תשחט על חמץ וגו': אף התמיד. של צין הערצים דערצ הפסח ששחטו על החמץ וטעמא יליף צגמ'^(ג): ר"ש אומר הפסח ב"ז. ששחטו על החמץ: לשמו חייב. משום לא תשחט על חמץ דפסח כשר הוא ושחיטה ראויה היא (ושמה שחיטה^(ד)). ויש"א לשמו פטור. דפסול הוא ושחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה והכי אית ליה לר"ש צכל דוכתי צביסוי הדם (חולין דף פה). וצאותו ואת צנו (דף פא): וצתשלומי ארצעה ותמשה (צ"ק דף ע.). וישאר ב"ה הובחים. ששחטן צי"ד לאחר חלות על החמץ צין לשמן ושלל לשמן ואע"ג שכשירין הן כדתנן (נצחים דף ג) כל הוצבים שזבחו שלא לשמן כשירין: **פטור**. כדמפרש צגמ' צעידנא דמחייצ אפסח לא מיחייצ אשאר וצחים: ובמועד. צחון הפסח אם לשמו שחטו לפסח על החמץ פטור מלא תשחט דפסח שלא צזמנו פסול והוא לא שחיטה שאינה ראויה: ש"א לשמו. אלא לשם שלמים: חייב. דלהכי קאי והוא לא שחיטה ראויה ומחייצ משום לא תשחט צצדי לאו דלא יראה ולא ימלא ואיכא מלקות נמי דשחיטה: וישאר ב"ה הובחים. ששחטה ש"א לשמה. דפסולה היא כדתנן צוצחים (סג) חוץ מן הפסח כשירין הן וצגמ' מפרש דקרא אשאר וצחים נמי אזהר: חוץ מן החטאת ששחטה ש"א לשמה. דפסולה היא כדתנן צוצחים (סג) חוץ מן הפסח והחטאת וטעמא משום דכתיב צשחיטה חטאת היא מעוטה היא ולא הנשחטת שלא לשמה^(ה): **גמ'**. עד שיהא החמץ לשוחט בו'. ואע"ג דכתיב על חמץ סתמא אם היה חמץ לאחד שאינו מצני צצורה ואפילו ישנו עמו צצורה ואלו השוחטין פסחיהן רואין אותו והתרו צזהן אין עוצרין כדמפרש לקמיה מדכתיב לא תשחט ולא ילין כל שישנו צהלנה ישנו צשחיטה ואם יש לא' מהן כולן עוצרין: לזורק. הדם דזריקה נמי איתרצא צצכילתא^(ו) מדם וצצחן^(ז): צעל

לאוכליו ושלא לאוכליו. רבי שמלאי אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה אלפני הגדה אמר ליה מסורת בדינינו מאבותינו שלא ללמד הגדה לא לבבליים ולא לבני דרום שהן גסי הרוח מיעוטי התורה ואת נהדרעי ודר בדרום (ועוד מעט קטן): מתני' השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה. שגא' (שמות כ"ג) לא תובח על חמץ דם זבחי. רבי יהודה אומר אף התמיד מדרבתי זבחי. רבי שמעון אומר הפסח בארבעה עשר לשם פסח חייב. שלא לשמו כיון שנפסל אינו עובר עליו משום שוחט על חמץ

דשחיתו לאו שחיטה היא וכן שאר דבריו זה כללם. אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא חמץ לשוחט או לזרוק או לאחד מבני חבורה ועד שתהא החמץ עמו בעורה. ורבי יוחנן אמר אפילו אין עמו בעורה חייב. ואמרינן

עין משפט

גר מצוה

כה א מיי' פ"ד מהל' תרומות הל' טו טוש"ע י"ד סימן של"א סעיף מה:
בב ב מיי' פ"ב מהל' שטעות הל' י"א סמג לאוין רמא טוש"ע י"ד סימן י' סעיף א:

ג א מיי' פ"ו מהלכות פסולי מוקדשין הל' ה:
ד מיי' פ"א מהל' ק"פ הל' ה':

רבינו חננאל

ערלים למולים פסול.
נימא קסברי אחרים אינה לשחיטה אלא לבסוף וכו' אמר הרריי שוחט למולין ולערלים אסף שחיטה קא מכוון דאמר הרריי שוחט ואינה לשחיטה אלא לבסוף ובסוף שחיטה חלו נמולים ולא אשתייר רווחא לערלין למיחל לפיכך הפסח ההוא כשר וכדרבא דאמר עדיין הוא מחלוקת. ועיקר דהא שבעתא דרבא בשחיטת ערלים עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי ר' מאיר ר' יוסי אומר אם לכך נתכוון וכו'. איבעיא להו הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים לתצות מאי אמר ר' מאיר מי אמר' בהא מודי רבי מאיר דכיון דאית ליה רווחא מהשתא ועד לתצות חילין תרווייהו או דלמא בהא נמי פליגי רבי מאיר משום (דלא) אימת חילא לכי מטיא צחות בהחיא שעתא חיילה להו תמורת עולה ולית לה לתמורת שלמי' רווחא למיחל: אמר רבא לעולם קסברי אחרים ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף ובגמר בלבו למולין ולערלים והוציא בפיו לערלים ולא הספיק לומר למולין עד שנגמרה השחיטה בערלים דרבי מאיר סבר לא בעינן פיו ולבו שוין אלא כיון שהוציא בפיו ערלים לא חיישנן במה שהיה בלבו הילכך פסול ורבנן סברי בעינן פיו ולבו שוין. ומותבי אביי המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומה תמורת עולה ואמר שלמים שאני נכנס לבית זה ואמר לזה נתכוין לומר שאני נהנה לזה ואמר לזה לא אמר כלום עד שיהא פיו ולבו שוין קשיא דהא מתני' לרבי מאיר דהא סתמא היא וקייאמא סתם מתני' רבי מאיר. ופירק אבוי וישאן כגון ששחט סימן ראשון למולין וסימן שני למולין ולערלים דפתיכי מולין בכולה שחיטה. ספא דאמר סימן ראשון לערלים וסימן שני למולין. ורבי מאיר לטעמיה דאמר מפגלין בחצי מתיר וכיון ששני הסימנין מתירין הובח ואם פיגל באחד מהן שהוא חצי המתיר הרי זה פיגול דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה בלבונה ולא בקומץ רבי מאיר אומר פיגול וחכמים אומרים אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר ורבנן כיון [דפתיכין] מולין בהאי שחיטה אין מפגלין בחצי מתיר: ירושל' אין מחשבת אוכלין בוריקה (דמל לא) [ר' אילא] בשם ר' יוחנן שחטו לאוכליו לזרוק דמו שלא לאוכליו כשר נעשה משעה ראשונה כמי ששחטו

לאוכליו ושלא לאוכליו. רבי שמלאי אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה אלפני הגדה אמר ליה מסורת בדינינו מאבותינו שלא ללמד הגדה לא לבבליים ולא לבני דרום שהן גסי הרוח מיעוטי התורה ואת נהדרעי ודר בדרום (ועוד מעט קטן): מתני' השוחט את הפסח על החמץ עובר בלא תעשה. שגא' (שמות כ"ג) לא תובח על חמץ דם זבחי. רבי יהודה אומר אף התמיד מדרבתי זבחי. רבי שמעון אומר הפסח בארבעה עשר לשם פסח חייב. שלא לשמו כיון שנפסל אינו עובר עליו משום שוחט על חמץ

דשחיתו לאו שחיטה היא וכן שאר דבריו זה כללם. אמר רבי שמעון בן לקיש לעולם אינו חייב עד שיהא חמץ לשוחט או לזרוק או לאחד מבני חבורה ועד שתהא החמץ עמו בעורה. ורבי יוחנן אמר אפילו אין עמו בעורה חייב. ואמרינן

א) לקמן עג: חולין לז.
ב) ונחית יד: ג) עיין תוס' סוכה גז. ד"ה שידר.
ד) סוכה גז: ט) ונחית לז: מנחות נט: ו) שבת קכג: ז) זבחים דף לא: ח) עיין זבחים דף צד: ט) דף סה: י) דף סב: כ) ונ"ע חוספות יומא סג. ד"ה טעמא. ל) פ"ד ה"ט, מ) שביעית יד:.

לעזי רש"י

קרוק"ש. פירוש מוגזג (רש"י שמו כז, ג), ויו העמודים (סס, י ועיין רש"י ורד"ק יחזקאל מ, מג).

תורה אור השלם

א) לא תובח על חמץ דם זבחי ולא ילין חלב חמץ עד בקר: [שמות גז, יח]

ב) לא תשחט על חמץ דם זבחי ולא ילין לבקר זבח חג הקסח:

[שמות לז, ח]

ג) וזהו לבס' למשפחה עד ארבעה עשר יום לחדש הזה וישחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הגרים:

[שמות יב, ו]

ליקוטי רש"י

הוצג אימא לא יחיד קדוש עד שיחא הלחם עמו בעורה. ואי איתמר בהא. גלגמי מודה טא קאמר ריש לקיש כיון דלמקדש לחם הוא ענין על כסמון אכל הך חמץ כ"ד דלל היכא דלאיהיב גאסורא אימיה. אימא מורדי ארבי יוחנן. דלף על פי שאין עמו גזירה לרכל [מנחות עז:].

טעמא דש"א אשמו. ומדקמיני שלא לשמו חייב מכלל דרשא דקמיני לשמו פטור היינו דשמיטה סתמא וסתמא קרי לשמו דלי' לשמו דוקא קאמר הא סתמא חייב קשא סיפא דלא מחייב ליה אלא בשלא לשמו גזירה. אמאי. סתמא אמאי פטור. פסח בשאר ימות השנה ש"מרים הוי. דנפקא לן מוצאת פסח לה' אלהיו לאן ונקר דמותר פסח קרב שלמים בפסחים (דף ע: ונמנחות (דף פג: וזנחית בפ"ק (דף טז). שפעת מירב. מדקרי ליה ונת פסול דפסח בשאר ימות השנה עני למעקב שם פסח מיניה וכל כמה דלא עקר פסח הוא ובי שמיט ליה שלא מומי הוי פסח פסול ומיפלג פלגי בה בפסחים (דף עג:). א"ר הייא בר גמרא גורקה.

השנה זו שאני משיב מפי חטרה ואמרו לעולם לא עבי עקירה. והאי דמשמע דבעי עקירה. בגזן שהיו בפ"ם. נפסח ראשון טמאי מחס ופסח זה לא נדחה ממחמת אינד אלא מחמת גזלים שנחמו מחמת טומאה לפסח שני והאי פסח חזי ליקרב בלאיר הלך עני עקירה

[חולין לז]. שחט ישראל בו. כן היה דרכן לעשות [זבחים יד ע"ב]. וריקה אחת כנגד היסוד. מחנה אחת היא כנגד היסוד מרחוק ולא מריקת שאר קרבתו שהן שתי מחנות שהן ארבע ומקראי מפיק להו ממסכת זבחים בפרק איהו מקומן (דף נו). מדמכין סביב בעולה סביב חטאתם סביב נאשם דלגס כחזיון הנאין כאלה אין מלמדין וריקה מרחוק ושתי מחנות שהן ארבע ופסח מחנה אחת מרחוק כדפרישית [לוקמן קא. רשב"ם ד"ה ולדברין]. קראו את ההל"ץ. דב' פעמים שהיו פסחיהם מרובין והיו טעונין הלל בשמיטתם ולא היו מספיקין לשחוט פסחם כל כח וכת עד שיקראוהו שלש פעמים [סוכה גז:]. ולקמן (דף קח). אמרין נביאס שמיטתן חקנו להם שיהו אומרים על כל פרק ופרק וכל ג' חילוט [לוקמן צח: ד"ה לילה]. אמרי' שלא שלשו מימיהם. היינו לא גמרו פעם שלישית כילו אכל מיהו אין כח שלא הימה גומרהו שתי פעמים ומחלתו בו פעם שלישית וכו' וכל קריאה ג' חקשות. מימיהם של בת שלישית א"א הגיעו לאהבתיה. של קריאה ראשונה. מפני שעמדה ביועבין. שנשתי כחות הראשונות נחמלה העורה לכל כח ושאר כח שלישית נמשע ולא היה שמיטת פסחיה מלכדת כגדי קריאה שלש הללות [סוכה גז:]. כום היה כפלא מדה התעורבות. של פסחיה שנשפטו על הרגפה. וזרקו וריקה אחת. כדין פסחים כדחנן בלאוהו מקומן ודמן טעון מחנה אחת ונכלד שיתן כנגד היסוד [מנחות נט:]. שאם נשקף דמו של אחד מהן על ידי שכן רבים ונבדלים לעשות מלאה כום זה מכשירו שהרי מטלם מעורבים בו ואי משום דלעירובי דם המחמת אמרין לקמן רב יהודה לעמיה דלמר אין דם מנטל דם ולא אמרין אידיה ליה כהעשרה הואיל ובידו לאוספו [זבחים לד:]. משום דמישינן שמא לאחר שנקבל דם אחד מן הפסחים, נשפך לארץ ולא מרק, והשחא משמרי בוריקה דהאי כום דקיימא לן נשפך הדם מן הכלי על הרגפה ואספו כשר [מנחות נט ע"ב]. בוק"לות דקים וחלקים היו שם. בעורה בפסח שמל להיות י"ד בחול [שבת קכג ע"ב].

תמיד נשחט

פרק חמישי פסחים

סד.

קשיא מליקה אמליקה. דס"ד בארבעה עשר קאמר וקמיני דעבר

אמליקה דומיא דשאר קרבתו ועוד דקא חשיב ליה כשמיטה: ה"ג ולטעמין תיקשי לך היא גופא דקתני רישא לא אמרו אלא פסח בלבד.

אכל אשאר קרבתו לא מחייב והדר חני אחד המולק ואחד המזה:

קשיא מליקה אמליקה קשיא הקטרה אהקטרה ולטעמין תיקשי לך היא גופא דקתני לא אמרו אלא בפסח בלבד והדר תני אחד השוחט ואחד הזורק ואחד המולק ואחד המזה אלא הא והא ר"ש מליקה אמליקה לא קשיא כאן בארבעה עשר כאן בחולו של מועד ואידי ואידי ר"ש היא הקטרה אהקטרה נמי לא קשיא תנאי היא דאיכא דמקיש הקטרה לשחיטה ואיכא מאן דלא מקיש: רבי יהודה אומר אף התמיד וכו':^א מאי טעמא דרבי יהודה אמר לך ^א זבחי זבח המיוחד לי ומאי ניהו תמיד: ר"ש אומר הפסח בארבעה עשר וכו': מ"ט דר"ש דכתב ^א זבחי ^ב זבחי תרי זמני קרי ביה זבח זבחי למאי הלכתא פלגיהו רחמנא מהדרי ולא כתב זבחי למימר בזמן דאיכא זבח לא מחייב אזבחי בזמן דליכא זבח מחייב דשלא לשמו הא סתמא פטור אמאי פסח בשאר ימות השנה שלמים היו ^ב שמעת מינה פסח בשאר ימות השנה בעי עקירה אמר ר' חייא בר גמרא גורקה מפי חבורה ואמרו כגון שהיו בעלים טמאי מת ונדחין לפסח שני דסתמיה לשום פסח קאי: מרתני ^א הפסח נשחט בשלש כתות שנאמר ^ג וישחטו אותו כל קהל עדת ישראל קהל ועדה וישראל ינבנסה כת הראשונה נתמלאה העזרה נעלו

הא והא רבי שמעון. נראה לר"י דהיא קמייחא לא הוה מצי לאוקומי כרצון משום דקמיני צה אכל המולק את העוף צ"ד אינו עובר בולא כלום אמאי נקט עוף אי לאו דלחא למידק דווקא צ"ד אכל בחול המועד אפילו צעוף נמי מחייב והיינו כר' שמעון ובקונטרס פי' לעיל טעם אחר אמאי נקט עוף:

ואיכא ד"א מקיש חלצ לזבח ונהי דלא מקיש להקטרה לענין הכי מקיש דלא אמרין אפילו אחד בסוף העולם דסברא הוא לאקושי להכי: **טעמא** ש"א אשמו הא סתמא פטור ש"ט בו. זאת גירסת רש"י ואין נראה לר"ת דהא איכא למידק מרישא איפכא וגרים ר"ת הכי לשמו אמאי פטור שלמים לשם פסח קשמיט ש"ט צעי עקירה פירוש דאי לא צעי עקירה אפילו שחט לשמו כשר דשלמים לשם פסח כשר דהא מכשיר לעיל ^א ר' יהושע שוחט אחרים לשמו:^ב **קראו** את ההל"ץ. פי' לויס דמינא כחוספתא^ג ישראל שומעין את פסחיהן ולויס קוראים את ההלל קשה לר"י דאמרין צפ' אין נערבין צערכין (יב.) וצכילד מצרכין (נרכות לה. וס) אין אומרים שירה אלא על היין והכא חזיון דליכא שירה בלא נכסים וכן היו ^ד מקדשין העזרות צב' אומרים שירה נשעת אחרים קרבן אלא על היין דמשמח^ה אלהים ואנשים דרש ליה ועיקר שמה ושמחה היינו בשעת אכילה ודומיא דהכי נמי לגזיה בשעת הקרבת קרבן קאמר דאין אומר שירה אלא על היין אכל שלא בשעת הקרבה היו אומרים שירה שלא על היין צמח דוכחי:

דלתות העזרה יתקעו וריעו ותקעו י' הכהנים עומדים שורות ושורות ובידיהם בויכי כסף ובוזיכי זהב שורה שכולה כסף כסף ושורה שכולה זהב זהב לא היו מעורבין ולא היו לבוזיכין שוליים שמא יניחום ויקרש הדם ^א שחט ישראל וקבל הכהן נותנו לחבירו וחבירו לחבירו ומקבל את המלא ומחזיר את הריקן כהן הקרוב אצל המזבח וזרקו וריקה אחת כנגד היסוד ויצתה כת ראשונה ונכנסה כת שניה יצתה שניה נכנסה שלישית כמעשה הראשונה כך מעשה השניה והשלישית יקראו את ההלל אם גמרו שנו ואם שנו שלשו ^ב אע"פ שלא שלשו מימיהם ר' יהודה אומר ^ג מימיהם של כת שלישית לא הגיעו לאהבתי כי ישמע ה' מפני שעמה מועטין ^ד כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהכהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים ר' יהודה אומר ^ה כום היה ממלא מדם התערובת ורקו וריקה אחת על גבי המזבח ולא הורו לו חכמים י' כיצד תולין ומפשיטין אונקלויות של ברזל היו קבועים בכתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין כל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט ^ו מקלות דקים וחלקים היו שם מניח על כתפו ועל כתף חבירו ותולה ומפשיט ר"א אומר י"ד שחל

יוכלו לישב על הקרקע: דס הכנים על גבי קרקע עד שיקצו דם אחר מחמת שהן מרובין וישכחום ויקרש הדם ולא יהא ראו לזרוק: שחט ישראל. אם ירלה שהשמיטה כשירה בזרים" בכל הקרבתות: וקבי"ל בהן. הדם צדק מלאך הטלה: נותנו לאחבירו. שהרי בעזרה הן עומדים עד המזבח: מקבל את המלא. מד הנותנו לו ומחזיר את הריקן שחור אליו מיד כהן הזורק: וריקה אחת. צדק עצמו וזרק ולא מחנה באמצע שאין לך קרבן טעון אמצע אלא חטאת לצדה" כדמכיצ באמצע: כנגד היסוד. צרותות שצמזמת שהיה יסוד מחמתין וזורק לוקיפתו של מזבח והוא נופל ליסוד. ולפי שאין היסוד מקיף את המזבח אלא את הכפון ואם המערב דחנן צמסכת מדות (פ"ג משה ה) לכן הולרך לומר כנגד היסוד: כך מעשה השניה ושלשית. הכל כאשר אמרנו: קראו את ההל"ץ. אכל כימות קאי: אם גמרו שנו. כשהיו מתחילין לשחוט מתחילין לקרות ואם רבו הפסחים ומשך זמן שמיטתן עד שגמרו ועדיין רבים שומעין מחזירין וקורין שניה: ואם שנו. ועדיין לא גמרה שמיטת פסחי אותה הכת שלשו וכן השניה וכן השלישית ואע"פ שלא אירע מעולם ששילשו לפי שהיו שם כהנים מרובין ומידין צמלאכתן: א"א הגיעו לאהבת. אפילו פעם ראשון: אלא שהכהנים מדיחין העזרה. שאמת המים מהלכת בעזרה וכשהן רוצין להדיח העזרה פוקקין את נקב יציאתה והמים פושטין והולכין על גדומיה ומדיחין את כל העזרה שרגפה של שיש הימה כולה ואחר כך פוחטין הנקב והמים יוצאים ובערב הפסח מחוך שהדמים מרובים היו מדיחין אותה והכהנים היו מדיחין אותה בשנת שלא צריון חכמים: מדם התערובת. המוטל על הרגפה וטעמא מפרש בגמרא^א: אונקלויות. מסמרים שראשיון כפופין למעלה קרוק"ש צלע"ז: בעמודין. אלו עמודין קטנים הרבה וקרויין ננסין כדאמרין במס' תמיד (פ"ג משה ה) דחנן צית המטבחים היה לצפוני של מוצא ועליו שמונה עמודין וקרויין ננסין וקורות^ב של ארז על גביהן ואונקלויות של ברזל היו קבועין צהן וג' סדרים שבהן תולין ומפשיטין: וקבועים. בעזרה צמקוס צית המטבחים: הל"קין. מחולקין מפוללות קליפתן: שחל

לז א מ"י פ"א מהל' ק"פ הלכה ט:
לז ב טס הלכה יא:
לז ג טס הלכה יב:
לז ד טס הלכה יג:
ט ה טס הלכה יד:
טז ז טס הלכה טו:
טז ח טס הלכה יא:
טז ט טס הלכה יב:
טז י טס הלכה יג:
טז יא טס הלכה יד:
טז יב טס הלכה יז:

רבינו חננאל

והתם קתני המקטיר את האימורין עובר והמולק אינו עובר. קשין אחדדי. ופרקי' שתי הבריות ופרקי' לר"ש הן. הא דפסרה אמליקה בי"ד והכי קאמר ר' שמעון במחני' ושאר כל הזבחים בי"ד בין לשמן ובין שלא לשמן פטור ובין דר' שמעון פטור בשאר זבחים כ"ש אמליקה. והא דמחייבת מועד דבההיא מחייב ר"ש במשנתנו [דתנן] רשאר כל הזבחים במועד בין לשמן ובין שלא לשמן [חייב] ומליקה כשמיטה חשיב לה. הקטרת אימורין יש תנא דמקיש הקטרה לשמיטה ומחייב רש תנא דלא מקיש ותירווייהו אליבא דר"ש. ואמרין מאי טעמא דר' שמעון דר"י מחייב השוחט את הפסח לבדו על החמץ. ופטר השוחט שאר הזבחים על החמץ ופטר השוחט הפסח לשמו. ופשטא טעמא דר"ש משום דבתיבי תרי קראי לא תשחט ולא תזבח ובתירווייהו כתיב זבחי שמעי' מתרי זבחי דאנין זבחי וכיון דהוה ליה למכתב זבחי דמשמע זבחים טובא ופלגיהו וכתב זבחי זבחי ש"מ כל היכא דאיכא זבח והוא זבח חג הכשר שעובר עליו קרינא ביה זבחי. אזכח זה חייב ולא אשאר זבחים. אבל במועד דליכא זבח חג הפסח קרינא זבחים וחייב אשאר זבחים. ודיקי' מדקתני השוחט הפסח על החמץ במועד לשם שלמים חייב דוקא שעקר שם פסח מעליו וקראו שלמים מכלל דבשאר ימות השנה בעי עקירה. ופרקי' לעולם אימא לך דלא בעי עקירה ומחני' כגון שהיו בעליו טמאי מחים ונדרחו לפסח שני דסתמיה לשם פסח קאי: מתני' הפסח נשחט בשלש כתות שנאמר וישחטו אותו כל קהל עדת ישראל קהל ועדה וישראל

חשק שלמה על ר"ח

ה) ובמועד חייב אשאר זבחים.

הגהות וצינונים

א] "זכר" ליתא בכת"י:
ב] בכמה דפרי"ח נוסף בין שהצבור מרובין [כן הגיה הגרי"ב וכן הוגה ברע"ב, וכ"ה ברש"י ע"א: ג] צ"ל וריבעים של ארז, וכ"ה במשנה:
ד] דבמשנה (מלאכת שלמה):

לג. שם כד ע"ב, ומרחבה למתא פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר וחד שרי וכו'.

יעוין לעיל אות ל"א שהבאתי דרב אחא הוא דאסר ורבינא הוא דשרי.

לד. שם כז ע"א, הכל ניקח בכסף מעשר, ר' אלעזר ור' יוסי ב"ר חנינא חד מתני אעירוב וחד מתני אמעשר כו' מאן דתני מעשר כ"ש אעירוב ומאן דתני אעירוב אבל אמעשר לא מ"ט פירא בעינן.

יעוין בירושלמי דמכילתין פ"ג ה"א דמפורש חוץ מן המים ומן המלח א"ר יסה (הוא ר' יוסי בר חנינא שבבבלי) לפי שאין הגוף ניזון מהן (כמ"ד פירא בעינן) וכו' אמר ר' לעזר עשאן מי מלח נלקחין בכסף מעשר (וכ"ש שראויין לעי' דב) וכו'.

10/07/2018

לה. שם נג ע"א, כיצד מעברין את העדים וכו' רב ושמואל חד תני מעברין וחד תני מאברין, מאן דתני וכו'.

יעוין בירושלמי דמכילתן פ"כ ה"א דמפורש רב אמר מאברין ושמואל אמר מעברין מאן דאמר וכו'.

לו. עוד שם, מערת המכפילה, רב ושמואל ח"א שני בתים זה לפנים מזה, וח"א בית ועלי' על גבו, בשלמא למ"ד זה ע"ג זה היינו מכפילה אלא למ"ד שני בתים זה לפנים מזה מאי מכפילה שכפולה בזוגות וכו' (ונכפל בילקוט פ' חיי שרה ק"ב).

יעוין לעיל אות ג' שהעליתי בס"ד שרב הוא האומר מכפילה זה על גב זה ושמואל הוא הדורש שכפולה בזוגות.

לז. עוד שם, ויהי בימי אמרפל (בראשית י"ד) רב ושמואל ח"א נמרוד שמו ולמה נקרא שמו אמרפל שאמר והפיל לאברהם אבינו בתוך כבשן האש, וח"א אמרפל שמו ולמה נקרא שמו נמרוד שהמריד את כל העולם כולו עליו במלכותו (ונכפל בילקוט פ' לך ע"ב).

הנה ענין פלוגתא זו היא כחידה סתומה למה דרש האחד שם נמרוד והשני את השם אמרפל, אמנם מצינו עוד פלוגתות כאלו בין רב ושמואל ואפרוט אותן בזה, א) בסוטה מ"ב ע"א כתיב הרפה (דהי"א כ') וכתיב ערפה (רות א') רב ושמואל ח"א הרפה שמה ולמה נקרא שמה ערפה וכו' וח"א ערפה שמה ולמה נקרא שמה הרפה וכו'. ב) עוד שם כתיב שובך (ש"ב ו') וכתיב שופך (דהי"א י"ט) רב ושמואל ח"א שופך שמו ולמה נקרא שמו שובך וכו' וח"א שובך שמו ולמה נקרא שמו שופך וכו'. ג) כן בבבא בתרא צ"א ע"ב כתיב מחלון וכליון (רות ג')

[10/07/2018]

וכתיב יואש ושרף (דהי"א ד') רב ושמואל ח"א מחלון וכליון שמן ולמה נקרא
 שמן יואש ושרף וכו' וח"א יואש ושרף שמן ולמה נקרא שמן מחלון וכליון וכו' ועוד,
 ד) בסנהדרין מ"ד ע"ב כתיב זמרי (דהי"א ב') וכתיב עכן (יהושע ז') רב
 ושמואל ח"א עכן שמו ולמה נקרא שמו זמרי וכו' וח"א זמרי שמו ולמה נקרא
 שמו עכן וכו' ונעתקו כולם בשלימות במקומם בספרי זה הנה בטח לא בהודמנות
 דרש האחד שם אחד והשני דוקא שם האחר, והאיר ה' עיני למצוא קוטב פלוגתתם
 שהיא אם איש אחד נקרא בשמות שנים בתנ"ך שעל כרחינו נאמר שאחד לדרשא,
 והנה בשם אחד מוזכר בדברי הימים ובשם השני באחד משאר ספרי תנ"ך
 פליגי אי השם המוזכר בדברי הימים עיקר והשני לדרשא או להיפוך, התבונן בכל
 אלו הפלוגתות ותמצא ששם אחד מהנדרש הוא בדברי הימים וגם בפלוגתא זו
 שלפנינו קוטב פלוגתתם היא לאשר שם אמרפל מוזכר בתורה אבל בשם נמרוד
 מצאנוהו מוזכר גם בדברי הימים א' א' יו"ד, ופליגי רב ושמואל איזה שם
 הוא לו שם העצם ואיוו כינוי לדרשא, והנה בויקרא רבא פ"א אות ג' מבואר ר'
 סימון בשם ריב"ל ור' חייא אבוב דר' הושע' בשם רב אמרי לא ניתן
 דברי הימים אלא לדרשא ואשתו היהודיה ילדה את ירד אבגדור (דהי"א
 י"ד) ואשתו היהודיה זו יוכבד ולמה כו' את ירד זה משה כו' עיין שם וכן היא ברות
 רבא פ"ב אות א', הרי שרב הוא דאמר שבכל מקום שנקרא איש אחד בשם
 אחר בדברי הימים מאשר נקרא באחד משאר כתבי הקודש השם שבדברי
 הימים לדרשא קאתי, ומעתה ברור שהוא האומר אמרפל שמו, ערפה שמה, שובך
 שמו, מחלון וכליון שמן, ועכן שמו, ועיין אשר הערתי בזה הלאה באות קל"ג ואות
 ק"ג ותראה נפלאות בדיוק סגנונו המזוקק של מאור עינינו רש"י ז"ל.

לח. עוד שם, ויקם מלך חדש (שמות ג') רב ושמואל ח"א חדש ממש,
 וח"א שנתחדשו גזירותיו, מ"ד חדש ממש דכתיב וכו' (ונכפל בסוטה י"א ע"א,
 שמו"ר פ"א ח', וילקוט רמו קס"ב).

כעין פלוגתא זו מצינו עוד בסוטה ל"ו ע"ב ויבא הביתה לעשות מלאכתו (בראשית
 ל"ט) רב ושמואל ח"א לעשות מלאכתו ממש, וח"א לעשות צרכיו נכנס
 וכו', והנה יעיד האמת על עצמו כי מלבד אשר ידענו שרב הוא שנקט פשוטו של
 מקרא ושמואל הוא הדורש כאשר הוכחתי לעיל אות ג' מצינו עוד סגנון רב בלשון
 זה בדוכתי סגיאי עיין בשבת קנ"א ע"א מאי מקום קרוב רב אמר מקום קרוב
 ממש ושמואל אמר וכו', בפסחים ט"ז ע"א רב אמר דכן ממש וכו' ושמואל
 אמר וכו', בגיטין נ"ב ע"ב רב אמר מנסך ממש ושמואל אמר וכו', בסוטה
 מ"ז סע"ב אמר רב ראה ממש וכו' ושמואל אמר וכו', בבבא קמא נ"ב סע"ב
 אמר רב לפניו לפניו ממש לאחריו לאחריו ממש וכו' ושמואל אמר וכו'.

רחמים הוא מייסר הגדולים שבהן ביסורים אף כך הקב"ה מייסר את יחזקאל כדי למרק עונותיהם של ישראל. וראה להלן אור שמח לירושלמי סנהדרין פ"ב ה"ח.

קל. שם לו ע"ב. ויבא הביתה לעשות מלאכתו (בראשית ל"ט) רב ושמואל ח"א לעשות מלאכתו ממש וח"א לעשות צרכיו נכנס וכו' (ונכפל בילקוט פ' וישב קמ"ו).

יעוין לעיל אות לט שהוכחתי מדוכתי טובי שרב הוא האומר לעשות מלאכתו ממש נכנס. אוצר החכמה

קלא. שם מ ע"א. בזמן שהכהנים מברכים את העם כו' פליגי בה רב מרי ורב זביד ח"א פסוקא לקבל פסוקא וח"א אכל פסוקא אמר להו לכולהו (ונכפל בבמדבר רבא פ"א).

קלב. שם מב ע"ב. כתיב הרפה (דה"א כ') וכתיב ערפה (רות א') רב ושמואל ח"א הרפה שמה ולמה נקרא שמה ערפה שהכל עורפין אותה מאחריה, וח"א ערפה שמה ולמה נקרא שמה הרפה שהכל דשין אותו בהריפות (ונכפל בילקוט שמואל קכ"ה ורות ת"ר).

יעוין לעיל אות לו שהוכחתי שרב הוא האומר ערפה שמה (ומה שמצוין כאן כתיב הרפה שמואל ב' כ"א זהו טעות המציין שלא עמד על קוטב פלוגתתם זו שבררתי תלי"ת שם ועיין באות הסמור. 10/07/2018

קלג. עוד שם. כתיב שובך (ש"ב ו') וכתיב שופך (דה"א ט') רב ושמואל ח"א שופך שמו ולמה נקרא שמו שובך שעשוי כשובך, וח"א שובך שמו ולמה נקרא שמו שופך שכל הרואה אותו נשפך לפניו כקיתון (ונכפל בילקוט שמואל קמ"ז).

יעוין באות לו שהעליתי כי רב הוא שדרש השם המוזכר בדברי הימים, ומעניין בזה מה שציין רש"י ז"ל: כתיב שובך, בספר שמואל, ואח"כ ד"ה: כתיב שופך, בדברי הימים, אשר אין זה מדרכו של רבינו בכולא תלמודא לציין מקום הפסוקים המובאים ומועטים הם המקומות שיצא לרשום מקום הכתובים וכולם ללמד יצאו ויבוארו ברצ"ה בהגהותי לש"ס), וברור כי מיד ה' עליו השכיל לכלול בצחות לשונו הטהור יסוד ענין פלוגתתם וגם ההכרעה כפי אשר כתבתי לעיל אות לו בס"ד, ודכוותה בבבא בתרא צ"א ע"ב הבאתי להלן אות קנ.

קלד. עוד שם. אשפתו כקבר פתוח (ירמ' ה') רב ושמואל ואמרו לה ר' אמי ור' אסי בשעה שזורקין חץ עושין אשפתות אשפתות של חללים כו' וח"א

הנה לעיל צ' ע"א שמואל הוא האומר המשתכר אל ישתכר יותר משתות ומכ"ש בביצים שהם חיי נפש עכ"פ כשמן ומאי קמ"ל דאל ישתכר על חד תרי הא גם פחות מזה אסור כל שהוא יותר משתות ומוכח שהוא דאמר תגרא לתגרא ומיושבת בזה קושיית התוס' ואכמ"ל.

קנ. שם ע"ב, כתיב מחלון וכליון (רות ג') וכתוב, יואש ושרף (דהי"א ד')
 רב ושמואל ח"א מחלון וכליון שמן ולמה נקרא שמן יואש ושרף, שנתאשו מן הגאולה, שנתחייבו שריפה למקום, וח"א יואש ושרף שמן ולמה נקרא שמן מחלון וכליון שעשו גופן חולין וכליון שנתחייבו כליה למקום וכו' (ונכפל בילקוט רות ח"ר).

יעוין באות לז שבררתי כי רב הוא האומר מחלון וכליון שמן ואשר נקראו בדברי הימים יואש ושרף לדרשא קאתי, והתבונן באשר ציין מאור עינינו רש"י ז"ל ד"ה יואש ושרף, "בדברי הימים" שברור בציון זה העיר על ענין פלוגתתם וממילא תסתיים שמעתתא כאשר כתבתי לעיל אות קל"ג בס"ד.

קנא. שם צה ע"ב, אבעי' להו מרתף של יין וכו' פליגי בה רב אחא ורבינא
 ח"א מקבל וח"א לא מקבל וכו'.
 עמש"כ לעיל אות צ"ז ותסתיים שמעתתא.

קנב. שם צו ע"א, כמאן פשיט ל' פליגי בה רב מרי ורב זביד ח"א כר' יוחנן
 וח"א כר' יהושע בן לוי.

ידים לדבר שרב מרי אמר כר' יוחנן ורב זביד כריב"ל שכל אחד בשיטת רבו קם דרב זביד תלמידו דריב"ל הוי ושמעתת' בפומי' עיין שמו"ר פמ"ד, ורב מרי תלמידו דר' יוחנן עיין ברכות מ' ע"א.

קנג. שם צט ע"א, כיצד הן (הכרובים) עומדים ר' יוחנן ור' אלעזר
 ח"א פניהם איש אל אחיו, וח"א פניהם לבית, מ"ד פניהם איש אל אחיו הא כתיב פניהם לבית, לא קשיא כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום וכו', (ונכפל בילקוט מלכים רמז קפ"א).

ברור שר' אלעזר הוא האומר פניהם איש אל אחיו ומתרץ מה דכתיב פניהם לבית בהבדילו בין זמן שישראל עושין רצונו של מקום לזמן שאין עושין, שכן מצאנוהו דורש גם ביומא ג' ע"א אבא חנן אומר משום ר' אלעזר כחוב אחד אומר ועשית לך ארון עץ וכתוב אחד אומר ועשו ארון עצי שטים, הא כיצד, כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של

עין משפט

נר מצוה

עַה אַ מ״י פֿ״ד מהלכות ת״ת הלכה ז טוש״ע י״ד ס׳ רמז סעף ט: עו ב מ״י פ״ו מהלכות סוכה הלכה ח סמג עשין מג טוש״ע א״ת ס׳ תרלז סעף ד:

עו ג ד מ״י פ״ו מהל' שבת הלכה יג סמג עשין א טוש״ע א״ת ס׳ שסג סעף י:

רבינו חננאל

למחזקה. א"ר (חנינא) [חמא] בר חנינא גלרי וידוע מפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של ר"מ כמותו. ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו שלא עמדו חבריו על סוף דעתו שהיה מראה כאלו מטמא את הטהור ומראה לו פנים וכו' ור' מייאשא היה שמו ולמה נקרא שמו ר' מאיר שהיה מאיר פנים בהלכה. וכן ר' אלעזר בן ערך נקרא ר' נהוראי. אמר רב האי דעדיפנא מחבריי דחזיתיה לר' מאיר לאחריה. פי' שהייתי קטן ולא הגעתי לישב בשורה שלפניו אלא הייתי יושב בשורה שלאחריו. ואילו הייתי זוכה לישב לפניו הינא עדיף טפי. שנאמר והיו עיניך ראות את מוריי. ותלמיד היה לו לר' מאיר וסומכוס שמו שהיה ר"מ אומר על כל דבר טומאה מ"ח טעמי טומאה ועל כל טהרה מ"ח טעמי טהרה. תנא תלמיד וותיק היה ביבנה שהיה מטהר את השרץ מקצ' טעמים אמר רבינא אני אדון ואטהירו מה נחש שממית וכו': שלש שנים חלקן ב"ש ובי"ה הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו יצתה בת קול ואמרה הללו והללו דברי אלהים חיים הן אלא שהלכה כבי"ה ומפני מה זכו להיות ה**לכה** כמותן מפני שנוחין בהלכה ועלובין הן ושונין דבריהם ודבריו ב"ש ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן. דתנן מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית כו'. ל**למדך** שכל המשפיל עצמו הקב"ה [מגביהו] וכל המגביה עצמו [הקביהו] מנמיכו. וכל המחזר אחר השררה השררה בורחת ממנו. וכל הבורח ממנה היא מחזרת אחריו. וכל הדוחק את השעה שעה דוחקתו והנודה מפני השעה שעה עומדת לו. ת"ר שנתים ומחצה נחלקן ב"ש ובכ"ה ובסוף נמנו וגמרו נוח לו למי שלא נברא. פי' מי שנכנס בצורך העולם יותר ממי

רב נסים גאון

תלמיד אחד היה לו לר' מאיר וסומכוס שמו שהיה אומר על כל דבר ודבר של

טומאה מ"ח טעמי טומאה ועל כל דבר ודבר של טהרה מ"ח טעמי טהרה. ישנו בפרק ארבעה ראשי שנים הם (י"ה) (א) כשהזכיר ר' אבהו (תהלים יב) כסף צורף בעליל לארץ מוזקק שבעתים אמרו פליגי בה רב ושמואל חד אמר ג' שערי בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו לו למשה בסיני חסר א' שנאמר (שם ח) ותחסרתיו מעט מאלהים לפי שפירש מווקק שבעתים שבעה כפולים שבעה פעמים שיעלה חשבונם מ"ט ויהיה פירוש ותחסרתיו מעט בשביל האחד שחסר מן הני ובתלמוד סנהדרין דבני מערבא (פיר' ד הלכה ב) גרסי' כדי שתהא התורה נדרשת מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור רבא בר מריה בשם ר' יצחק נתן לו הקב"ה למשה את התורה מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא דכתיב (שיר השירים ב) ודגלו עלי אהבה שלמה אמרו ודגלו עלי אהבה פירו' ודגלו בגימטריא מ"ט וכן הוא אומר אמדות ה' אמרות טהורות כסף צורף בעליל לארץ מווקק שבעתים: כל הדוחק את השעה שעה דוחקתו וכל הנודה מפני השעה שעה עומדת

הגהות וציונים
א) שם העצם (גליון). בכת"י ובכמה דפו"י הגירסא אלא ר' מיישא שמו, והמהרש"ל (דפו"ר) הגיה כלפינו וכתב ע"ז שג' זו עיקר, ועי' ספר היחסין ובתורת חיים ובסדר **ב**) בכת"י ובדפו"ר (וכי"ה בשבת) ולא רבי נהוראי שמו (וכן להלן בסמוך). לא קאי על ר"מ אלא על רבי נהוראי המחזר בתלמוד (גליון):
ג) [בתוספות דמנחות קד ע"א ד"ה מוויינא כתבו דאית דגרסי **רב**] (גליון). כ"ה בכת"י ובדפו"י והמהרש"ל (דפו"ר) הגיה כלפינו **רבי** (ויפה הגיה עי' תוס' במנחות שם ובתוס' ויעי' מהרש"ל ב"ב נא ע"ב):
ד) [פנ' ימשמש מעיקרא שיהא זהיר מהחטא או אם חטא יפשפש מעשיו ויחזור בתשובה, ערוך ערך פשפש א'] (גליון):
ה) ס"א **לארבו** (גליון), כ"ה במשניות ועי' תו"ט ומלאכת שלמה וביד דוד [מובא במגין] וכתש"ש:
ו) בדפו"ר (וכי"ה ברש"י שבע"י) שהיה נותן **טעם** מיושב והגון:
ז) [ש**אצלמ"א** צ"ל, עי' תוס' מגילה דף כא ע"א ד"ה אלמלא] (גליון), כ"ה באמת בדפו"י אלא ששם הנוסח "שאלמלא הם לא באנו לעולם", אבל לפי הנוסח שלפנינו שהוסיף מהרש"ל (בדפו"ר, ע"פ הגמ' בע"ז) שם ח'כות "לא חטאו" נראה דאדרבה צ"ל כלפינו "שאלמלא" (עי' היטב בתוס' שם במגילה):
ח) מגיה נוסח דפו"י (שהיה לפניו ולפני המהרש"ל) "כאילו היא נפסלת או חלוקה ומרובעת", ומהרש"ל הגיה כלפינו (וכן הוסיף שהר"א עם הדיבור הבא):

יג:

עשייה ידיה מחיקה היא. ואם תאמר אם כן למה אין מוחקין

לה מן התורה ואומר ר"י משום דכתיב וכתב את האלות האלה דבעינן שתהא כתיבה לשם אלה: **שיודע** פ"הוה את השרין. תימה מאי תריפות הוא לטהר את השקן שהתורה טמאתו צהדיא ואומר רבינו תס דלענין טומאת נצילות איירי שלא יטמא כוית ממנו צמשא דהא כתיב^(א) או צנצלת חיה ושרץ אע"פ שרוחש הוי צכלל חיה כמו נחש דדרשינן צסנהדרין צפרק ארבע מיתות (ד' נט:) וצכל חיה הרומשת זה נחש ויליף רבינא ק"ו מנחש דילא מכלל צנלת חיה דממעט ליה צתורת כהנים מטומאת נצילות מוכל הולך על גחון וכי מסיק ולא היא וסותר הקל וחומר מ"מ אתי צמה מלינו שפיר מנחש דלא הוי צכלל חיה ה"ע כל שרצים שרוחשין לא הוו צכלל חיה ולא מנא ר"י צתורת כהנים שממעט צסום מקום^(ב) נחש מטומאת נצילות ועוד קשיא לר"י דצהדיא ממעט צת"כ^(ג) כל שרצים מטומאת נצילות דקתני התם היא מטמאה צמשא ואין שרצים מטמאים צמשא שיכול ומה צמהה שלא עשה הכמוצ דמה צצשרה מטמאה צמשא שרץ שעשה דמו צצשרו אינו דין שיטמא צמשא ת"ל היא ולא שרץ ומיהו י"ל אע"ג דליכא מיעוטה עמיד נמי ק"ו אצל קשיא היכי אתי רבינא לצטל הק"ו צצתורת כהנים ואי לאו דליכא מיעוטה צהדיא אדרבה הוה עדיקין ק"ו דתורת כהנים ועוד דעל ק"ו דרבינא איכא למיפרך מה לנחש שכן טהור אפילו צמגע צצצשה^(ד): **נורח** לו לאדם שלא צברא. והא דלמרינן צפ"ק דע"ג (ד' ה.) צולא ונחזיק טובה לאצותינו שאילמלי^(ה) הן לא חטאו לא צלאו לעולם הא מפרש התם אימא כמי שלא צלאו לעולם א"י הכא איירי צצתס צני אדם אצל לדיק אצריי ואצרי דורו: וצצצד

והלכה כב"ה וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותן מפני שנוחין ועלובין היו ושונין דבריהן ודברי ב"ש ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן כאותה ששינוי^(א) מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית בית צ שמאי פוסלין וב"ה מכשירין אמרו ב"ה לב"ש לא כך היה מעשה שהלכו זקני ב"ש וזקני ב"ה לבקר את ר' יוחנן בן החורנית ומצאוהו יושב ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית אמרו להן בית שמאי (אי)^(ב) משם ראייה אף הן אמרו לו אם כך היית נוהג לא קיימת מצות סוכה מימך ללמדך שכל המשפיר עצמו הקב"ה מגביהו^(ג) וכל המגביה עצמו הקב"ה משפילו וכל המחזר על הגדולה גדולה בורחת ממנו וכל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו^(ד) וכל הדוחק את השעה שעה דוחקתו וכל הנדחה מפני שעה שעה עומדת לו ת"ר שתי שנים ומחצה נחלקו ב"ש וב"ה הללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משנברא והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משנברא נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא עכשיו שנברא יפשפש במעשיו ואמרי לה ימשמש^ט במעשיו: **מתני'**^(א) הקורה שאמרו רחבה כדי לקבל אריה והאריה חצי לבנה של שלשה טפחים דייה לקורה שתהא רחבה טפח כדי לקבל אריה לרחבו^י רחבה כדי לקבל אריה יוכריאה כדי לקבל אריה רבי יהודה אומר רחבה אף על פי שאין בריאה היתה של קש ושל קנים רואין אותה כאילו היא מרובעת^(ב) כל שיש בהיקיפו שלשה טפחים יש בו רוחב טפח: היא פשוטה עגולה רואין אותה כאילו היא מרובעת^(ג)

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

ונמלך. וחזר צו מלגרס אותה: פסול. אלמא וכתב לה משמע לשמה הכי נמי כתיב ועשה לה משמע לשמה: **התם כתיב ד"ה**. לגבי כתיבה: הבא. כתיב לה לגבי עשייה עשייה היינו מחיקה: **על סוף דעתו**. לא יכלו להצין צאיזה דצריי נכוים וצאיזה אין דצריי נכוים שהיה נותן דעת^א מיושצ והגון על אין הלכה כהלכה: דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה. כשלמדתי לפניו ישצתי צצורה של אחריו: נחש שצמזית. אדם וצמהה ומציא טומאה צעולם: טהור. כשמת דהא צמונה שרצים כתיבי: חבי גרפינן מעשה קון צעלמא קעצד: **עלובין**. סצלנין: ושונין דבריהן ודברי ב"ש. כסהיו צ"ש מציאין ראייה לדצריהס מן התורה וצ"ה מציאין ראייה ממקרא אחר היו צ"ה דורשין את המקרא של צ"ש למה צא ולא היה קל צעיניהס כאלותה ששינו צצסכת צצכות (ד' י:) צ"ש אומרים צערכ כל אדם יטה ויקרא וצצקר יעמוד שנאמר צצצכך וצקומך וצ"ה אומרים כל אדם קורא כדרכו שנאמר וצלכתך צדך אם כן למה נאמר צצכך וצקומך צצעה שדך צני אדם שוכצין וצצעה שדך צני אדם עומדין: שמקדימין דברי ב"ש לדרביהן. דקאמרי להו מעשה שהלכו זקני צ"ש והדר זקני צ"ה: הדוחק את השעה. מציגע להעשיר ולהתגדל ורואה שאינו מלליח ואעפ"כ חוזר והולך למרחקים ומכניס עצמו לגצרות: שעה עומדת לו. לאחר זמן עתידה לעמוד לו שעה מללחת: יפשפש מעשיו. שעשה כצר ויצדוק עצירות צצידו ויתודה ויסוצ: ימשמש במעשיו. כגון אם צא מלוה לידו יחשצ הפסד מלוה כנגד צכרה ולא ייית (ב) לעשותה צצציל ההפסד שהרי צכרה עמיד לצוא ואם צאת לידו עצירה יחשצ שכוו שמסתכר צה עכשיו כנגד הפסדה העמיד ליפרע ממנו^(ב): **מתני'** רחבה כדי לקבץ אריה. שתהא דומה לקציעות לצנות עליה צנין: והאריה חצי לבנה של ג' טפחים. נמלא ארית טפח ומחלה רוחצ: דייה לקורה ברוחב טפח כדי לקבץ אריה זה ברחבו. וצגמרא פריך טפח ומחלה צעי: היתה של קש כו'. רצי יהודה קאמר לה: עקומה. שאין ארית יכול לעמוד עליה: **עגולה**. ואין ארית יכול לעמוד עליה אצל עצה היא שסם תחלק יאה רחצה טפח: רואין אותה כאילו היא (ב) מרובעת. נפסלת או חלוקה: ואי זו היא מדת עגולה להכשיר כ"ש שיש בהקיפה ג' טפחים. שלריכה חוט ארוך ג' טפחים להקיפה סביב צידוע שיש צה רוחצ טפח אם תחלק: גמ'

דדרשינן לה לשמה דכתיב וכתב לה ספר כרימות והלא נמי כתיב ועשה לה הסקן [סוטה כ:]. והיו עיניך רואות את מורידך. כיצד למדו ישראל תורה צעלל פה נכנס אהרן וישב לפני משה דכתיב והיו עיניך רואות את מוריק וכן כולם צצעת שמועתן כולן וישצין לפניו [לקמן נד:]. ומה נחש שצמזית. אדם וצמהה ומרצה טומאת נצילות וטומאת מת צעולם הכי הוא טהור כשהוא מת שאינו צכלל שמה שרצים. וצ"א היא. לאו קל וחומר הוא דאין זה חומר אם הוא ממיית ומרצה טומאה שהרי כמו כן יש קוליס שהן ממייתין ומרקינן טומאה והן טהורין [סנהדרין יז:]. בת קול'. כאלס המכה צצפטס וקול ההכרה צצמטע למחוק [נאיב ד, טז]. מילה הסמונה על כך [סוטה לג.]. אילו ואילו דברי אלהים חיים. כי פליגי מרי אמורלי צדין או צאיסור ויסתר כל מד אמר הכי מיסתכר טעמא אין כלן שקר כל מד וחד צכרד דידיה קאמר מרי יסיו טעמא להיחולא ומרי יסיו טעמא לאיסורא מר מדמי מילתא למילתא הכי ומר מדמי ליה צעיניא אצרינא ואיכא למימר אלו ואלו דצרי אלהים חיים הס וימנין דשיך האי טעמא וימנין דשיך האי טעמא שהעטס מתהפך לפי שינוי הדצרים צצנינו מועט [בתבוצת יז.]. מושב ראיה. צתמיה [סוכה כח.]. צ"ה קיימות וכו'. וכי היכי דעשה כדצני צ"ה לא עשה ולא כלום לדצני צ"ש אף השועס כדצני צ"ש לא עשה ולא כלום לדצני צ"ה [ברכות יא.]. הדוחק את השעה. כגון אצשלוס צצקס למלון צצוקה [שם סד.]. הקורה שאמרו. לענין הכסר מצוי [ביב ג:]. ובריאה כדי לקבץ אריה. כשאלנה רחצה ד' קאמר [לעיל ג.]. כ"ש שיש בהיקיפו וכו'. דכתיב (ד"ה צ) מיס צצעה שלמה עקר צמהה משפתו אל שפתו עגול סביב וקן שלשים צמהה יסיו אורו סביב לעשר אמות רוחצ שלשים אמה היקף [סוכה ז:].

שתהא רחבה טפח כדי לקבל אריה לרחבו^י רחבה כדי לקבל אריה יוכריאה כדי לקבל אריה רבי יהודה אומר רחבה אף על פי שאין בריאה היתה של קש ושל קנים רואין אותה כאילו היא מרובעת^(ב) כל שיש בהיקיפו שלשה טפחים יש בו רוחב טפח: גמ'

דדרשינן לה לשמה דכתיב וכתב לה ספר כרימות והלא נמי כתיב ועשה לה הסקן [סוטה כ:]. והיו עיניך רואות את מורידך. כיצד למדו ישראל תורה צעלל פה נכנס אהרן וישב לפני משה דכתיב והיו עיניך רואות את מוריק וכן כולם צצעת שמועתן כולן וישצין לפניו [לקמן נד:]. ומה נחש שצמזית. אדם וצמהה ומרצה טומאת נצילות וטומאת מת צעולם הכי הוא טהור כשהוא מת שאינו צכלל שמה שרצים. וצ"א היא. לאו קל וחומר הוא דאין זה חומר אם הוא ממיית ומרצה טומאה שהרי כמו כן יש קוליס שהן ממייתין ומרקינן טומאה והן טהורין [סנהדרין יז:]. בת קול'. כאלס המכה צצפטס וקול ההכרה צצמטע למחוק [נאיב ד, טז]. מילה הסמונה על כך [סוטה לג.]. אילו ואילו דברי אלהים חיים. כי פליגי מרי אמורלי צדין או צאיסור ויסתר כל מד אמר הכי מיסתכר טעמא אין כלן שקר כל מד וחד צכרד דידיה קאמר מרי יסיו טעמא להיחולא ומרי יסיו טעמא לאיסורא מר מדמי מילתא למילתא הכי ומר מדמי ליה צעיניא אצרינא ואיכא למימר אלו ואלו דצרי אלהים חיים הס וימנין דשיך האי טעמא וימנין דשיך האי טעמא שהעטס מתהפך לפי שינוי הדצרים צצנינו מועט [בתבוצת יז.]. מושב ראיה. צתמיה [סוכה כח.]. צ"ה קיימות וכו'. וכי היכי דעשה כדצני צ"ה לא עשה ולא כלום לדצני צ"ש אף השועס כדצני צ"ש לא עשה ולא כלום לדצני צ"ה [ברכות יא.]. הדוחק את השעה. כגון אצשלוס צצקס למלון צצוקה [שם סד.]. הקורה שאמרו. לענין הכסר מצוי [ביב ג:]. ובריאה כדי לקבץ אריה. כשאלנה רחצה ד' קאמר [לעיל ג.]. כ"ש שיש בהיקיפו וכו'. דכתיב (ד"ה צ) מיס צצעה שלמה עקר צמהה משפתו אל שפתו עגול סביב וקן שלשים צמהה יסיו אורו סביב לעשר אמות רוחצ שלשים אמה היקף [סוכה ז:].

מסורת הש"ס עם הוספות

א) [לקמן גג.]. צ) סגת קמו: ע"ש, ג) [סנהדרין יז.]. וסם איתא [רב.]. **ד**) [גיטין יז:]. ה) צצכות יא. סוכה ג. ז: כת. **ו**) [שבת כט:]. וס"ז, ז) [ש"י לקמן נד.]. וצנצרים נה.]. **ח**) [צצכות גד.]. **ט**) צ"צ ג. י) [לקמן עו.]. סוכה ז: צ"צ יד: אהלוח פי"צ מ"ו,]. כ) עי' אבות פי"ב מ"א, ל) ויקרא ה ב. ועי' רש"ש, מ) עי' יפה עינים [בסוף המסכת], נ) שמיני פרשתא י ה"ג, ס) [ועי' תוס' סנהדרין יז. ד"ה שידע].

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ימשמש וכו' ולא ייית מלעשותה: **ב**) ד"ה רואין אותה כאילו היא חלוקה או נפסלת ומרובעת^א הס"ד:

גליון הש"ס

גמ' אמר רבינא אני אדון ואמהרגנו. עי' תשובת רמ"א ס' קז: שם יצאה בת קול' ואמרה אילו ואילו דברי אלהים חיים. עי' רש"י כתובות דף ט ע"א ד"ה הא קמ"ל:

הגהות מהר"ב רנשבורג

אן גמ' יצאה בת קול' ואמרה אילו ואילו דברי אלהים חיים הן. י"צ עי' פירושו צינן שמועה דף כט ע"צ דף פה ע"צ ופי' גם צריעב"א כאל:

תורה אור השלם

א) פי' יקח איש אשה ויבטלה ויהיה אם לא תמצא הן צצנינו פי' מצא בה צרות דבר וכתב לה ספר צריחת [גמ' צריח ושלחה קפיתו]: [דברים כד, א]

ב) או איש אשר תעבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והעמיד את האשה לפני יי' [עשה לה חבהן את כל התורה היאת: [מדרש ה, ל]

ג) ונתן לקם אדני לקם צר וימים לחץ ולא ינבף עוד מוריד ויהי ענייד ראות את מוריד: [ישעיה ה, כ]

ליקוטי רש"י

בן עיר. ששמו כשמו והוא מלוכה העיר. שפך בשמי וכו', וצני עיר אחת אצתנו וגט זה דלוי לי תניחו לי ואגרס צו את אשמי. פסול צגריש בו.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ששיב
את עצמו כי שייב
קרי ליה מדר. דה"ל
יח.

תורה אור חשלים

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

(א) ויבן קנה, (ב) ויבן קנה, (ג) ויבן קנה, (ד) ויבן קנה, (ה) ויבן קנה, (ו) ויבן קנה, (ז) ויבן קנה, (ח) ויבן קנה, (ט) ויבן קנה, (י) ויבן קנה, (יא) ויבן קנה, (יב) ויבן קנה, (יג) ויבן קנה, (יד) ויבן קנה, (טו) ויבן קנה, (טז) ויבן קנה, (יז) ויבן קנה, (יח) ויבן קנה, (יט) ויבן קנה, (כ) ויבן קנה, (כא) ויבן קנה, (כב) ויבן קנה, (כג) ויבן קנה, (כד) ויבן קנה, (כה) ויבן קנה, (כו) ויבן קנה, (כז) ויבן קנה, (כח) ויבן קנה, (כט) ויבן קנה, (ל) ויבן קנה.

המקנא פרק ראשון סוטה

יב.

הנהגות הכ"ה

(א) רש"י ד"ה כח
וכו' את יוסבד בברית
(ב) ד"ה אחר
הקטנים שהיו מחבליים
(ג) ד"ה דבר רך וכו'
הוא נתקל באבן הוא
ישקו ויגבר אל דבר רך
נתקל ויגדוק לאחוריו:
(ד) תוס' ד"ה אחרים
וכו' אפליגו ר"מ. ג"כ עין
בבב' דף טו ודף כג במס'
ד"ה מאן י"א שם מרע
קשה לו:

הנהגות וצינונים

[א] בכת"י את עצמו,
וכו' רש"י וצ"ל הגרש
מדרסאי. ומתחיל
מניה שהשיב את ידו.
ברש"י דפ"ר שהשיב
את עצמו: [ב] צ"ל
פניו. יעב"ץ (גליון)
ע"י בעיב"ץ וברש"י
שאפשר לקיים הגי'
שלפניו. ובכת"י וצ"ל
ליתא כלל בגמ' ואיכא
דאמרי וכו' לודד'. וגם
רש"י לא פירשה:
[ג] צ"ל ויבחר (רש"י
ומשבריו) וכו' כצ"ל
ובכת"י כאן ולהלן
בסמוך וכו' ברש"י
בעי"ץ, וצ"ל רש"י במדבר
כו, יג שחזר לשון זה:
[ד] וצ"ל ואחר כך
וכו' בילקוט ובעי"ץ
(גליון): [ה] צ"ל שמו.
כ"א בעי"ץ (גליון):
[ו] צ"ל פרעה רש"י הוא
(מנחת חינוך), וכו' כ"א
בכת"י ובעי"ץ: [ז] כ"א
ישב (גליון): [ח] צ"ל
ל"ה וכו' בילקוט ובעי"ץ
(גליון): [ט] כ"א בר
זכריה (גליון) נדפס:
וכינא, כ"ה ברש"י
(וכמו שהוא כ"פ בעמוד
זה): [י] בכת"י ר'
אלעזר, ובפ"א פמ"ה
ר' שמשון, וכו' מושב
מתחת התוס' בריה
אחרים (ע"י משבריו):
[יא] יש להוסיף ויפשי
התם (דבש מר), וכו' ר'
ברש"י, בכת"י ובעי"ץ
ינקיץ יפשי התם, וצ"ל
רש"י דג"י אלו יורה
מכוונות: [ב] בכת"י
ובפ"א איתא תיב' זו,
ובכ"א מכת"י דלישמעון
ולעזר בתחיה:
[ג] צ"ל ולא (מתחיל
עיי"ש), ואפשר שהוא
ד"ה ולא קריה' לפי
הנוסח בגמ' כתי'
ידכתיב הקניין ולא
כתיב בן קנז:
[ד] בפ"א וצ"ל ויבחר
[ה] וצ"ל שברא
(גליון): [ו] צ"ל ויבחר
(גליון) כ"ה בפ"א
וברש"י שבעי"ץ: [ז] יש
להוסיף ויבחר גומא
שדמיו (באזה"כ):
[ח] צ"ל קני' (משבריו):

ליקוטי רש"י

דיקא נמי. דכלל לאו בן
קנו הוא דכתיב דכחמא
אחריו כלל בן קנז
הקניו ולא כתיב בן קנז
אלמא גידול קנו ולא ילדו
והמחור טו. אבי תרומה.
ש' של עיר מקוע שהוא
של שבע יתורה ויחיא ב.
כו. אף על עמו גור.
אף עליהם קנו יוס שגולד
משה אמרו לו אלעזריה
היום טול מושעין ואין
אלו יודעין אם מתחלים
אם משרעל ורואין את
סופו ללקות מים לפיכך
גור אותו היום אף על
המתחלים שג' כל הן
הילד ולא נאמר הילד
לעצמם והם לא היו
יודעים סופו ללקות על
מי מריבה ויחיא א. כב.
ויי"ה איש בבית יי"
רבי. ויקח את בת לוי
פרוש היה ממנו מפני
גזירת פרעה (ומור ולקחה
חור ויך שאלו צענו בתו
שאמר לו גזירת קשה
משל פרעה אם פרעה גור

עוובה
וכו' את יוסבד בברית
(ב) ד"ה אחר
הקטנים שהיו מחבליים
(ג) ד"ה דבר רך וכו'
הוא נתקל באבן הוא
ישקו ויגבר אל דבר רך
נתקל ויגדוק לאחוריו:
(ד) תוס' ד"ה אחרים
וכו' אפליגו ר"מ. ג"כ עין
בבב' דף טו ודף כג במס'
ד"ה מאן י"א שם מרע
קשה לו:

**אחרים אומרים נולד כשהוא
מדיף ומקשים מדיקאמ**
ר"מ טוב שמו מכלל לאחרים לאו
היינו ר"מ וצ"ל הוריות (דף יג):
אמר דאסוק לר"מ אחרים וצ"ל
דברכות (דף ט): **בגמרא מאימתי**
קורין שמע בשמירת (ד) אפליגו ר"מ
ואחרים ור"ר שראה צונטרס לרפ
שמועות שקיבל מאליע בן אצויה
קצטוס בשם אחרים מפני שהיה
שמו אחר אל שאל שמועות קצטוס
בשמו ולא מסתבר להא לרבי נתן
אסקו יס אומרים ואית לך שכל
שמועותיו קצטו כך ולר"מ נמי עשו
כיוצא בו אלם נראה ללמד דאסוק
אחרים חור זו ואמר טול שראה

מהול וכן צ"ל קמא דברכות:
חכר מבחין וזפת מבפנים. פירש
רבי בשם ר"ש דר קלוימוס
זה וזה צמח המיכה והאמר היה מנסה
את הזפת אלל מנחמן לא יזפפה שלא
ירגשו כי הגומא דומה לקנה היאור
ולא יצמינו המיכה צמח קנה: היאור:
בשגלי

כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו ולבסוף אף על עמו גור ויולך איש מבית
לוי להיכן הלך אמר רב יהודה בר זבינא שהלך בעצת בתו תנא עמרם
גדול הדור היה כיון (שראה שאמר) פרעה הרשע כל הבן הילוד היאורה
תשליכוהו אמר לשוא אנו עמלין עמד וגירש את אשתו עמדו כולן וגירשו
את נשותיהן אמרה לו בתו אבא קשה גזירתך יותר משל פרעה שפרעה לא
גור אלא על הזכרים ואתה גזרת על הזכרים ועל הנקיבות פרעה לא גור
אלא בעוה"ז ואתה בעוה"ז ולעוה"ב פרעה הרשע ספק מתקיימת גזירתו ספק
אינה מתקיימת אתה צדיק בודאי שגזירתך מתקיימת שנאמר ויגורו אומר
ויקם לך עמד והחזיר את אשתו עמדו כולן והחזירו את נשותיהן ויקח ויחזירו
מיבעי ליה א"ר יהודה בר זבינא שעשה לו מעשה ליקוחין הושיבה באפריון
ואהרן ומרים מרקדין לפניו ומלאכי השרת אמרו אם הבנים שמחה את בת
לוי אפשר בת מאה ושלשים שנה היא וקרי לה בת צ"ל דא"ר חמא בר חנינא
זו יוכבד שהורתה בדרך ולידתה בין החומות שנאמר אשר ילדה אותה ללוי
במצרים לידתה במצרים ואין הורתה במצרים א"ר יהודה שגולדו בה סימני
נערות ותרד האשה ותלד בן והא הות מעברא ביה תלתא ירחי מעיקרא א"ר
יהודה בר זבינא מקיש לידתה להורתה מה הורתה שלא בצער אף לידתה
שלא בצער מכאן אנשים צדקניות שלא היו בפיתקה של חוה ותרא אותו כי
טוב הוא תניא ר"מ אומר טוב שמו ר' יהודה אומר טוביה שמו רבי נחמיה
אומר הגון לנביאות אחרים אומרים נולד כשהוא מהול והכמים אומרים בשעה
שנולד משה נתמלא הבית כולו אור כתיב הכא ותרא אותו כי טוב הוא
וכתיב התם וירא אלהים את האור כי טוב ונתצפנו שלושה ירחים דלא מנו
מצרים אלא משעה דאהדרה והיא הות מעברא ביה תלתא ירחי מעיקרא ולא
יכלה עוד הצפינו אמאי תצפניה ותיזיל אלא כל היכא דהוו שמעי מצראי
דמתיליד יונקא ממטו יונקא התם כי היכי דלישמעניהו ומעוי (בהדירו')
דכתיב אחוז לנו שועלים שועלים קטנים וגו' ותקח לו תבת גומא מאי
שנא גומא א"ר אלעזר מיכן לצדיקים שממנום חביב עליהן יותר מגופן וכל
כך למא לפי שאין פושטין ידיהן בגול רבי שמואל בר נחמני אמר דבר
רך שיכול לעמוד בפני דבר רך ובפני דבר קשה ותחמרה בחמר ובזפת
תנא חמר מבפנים וזפת מבחוץ כדי שלא יריח אותו צדיק ריח רע ותשם בה
את הילד ותשם בסוף רבי אלעזר אומר ים סוף רבי שמואל בר נחמני אמר

אגם

בגור דין שלה ושטר גזירות קללתה דעצמן והריון: הגון לנביאות. רחמיה צרות הקודש שעמיה
להיות הגון לנבואה: ויתצפנו שששה ירחים. שלשה חדשים יכלה להצפינו שלא הלכו המצרים לצדיק אחריה אלא לסוף תשעה חדשים
משחזורה והיא הוה מעברא ביה תלתא ירחי מעיקרא ומהכא נפקא לן: אמאי תצפניה ותיזיל. מאחר שצפון במסתרים היה
דכתיב אחוז לנו שועלים שועלים קטנים וגו' ותקח לו תבת גומא מאי
שנא גומא א"ר אלעזר מיכן לצדיקים שממנום חביב עליהן יותר מגופן וכל
כך למא לפי שאין פושטין ידיהן בגול רבי שמואל בר נחמני אמר דבר
רך שיכול לעמוד בפני דבר רך ובפני דבר קשה ותחמרה בחמר ובזפת
תנא חמר מבפנים וזפת מבחוץ כדי שלא יריח אותו צדיק ריח רע ותשם בה
את הילד ותשם בסוף רבי אלעזר אומר ים סוף רבי שמואל בר נחמני אמר

על הזכרים ואתה ג"כ על הנקבות. ברש"י שון והמורה ועשה בה לקוחין שניים. ואף הוא נספח להיות נערה. ונת ק"ל שנה היתה שגולה בצואה למצרים בין החומות ומאחר ועשר שנה נשחיתו שם וישלחיהו יפה מה בן שמונים שנה. א"כ כשנעברה
ממנו היתה בת ק"ל וקורא אותה בת לוי ושמות א. א. ויקם דך. כמו ויקום לך ואיב כה. חו. אפשר בת מאה ושלשים שנה. דלוקמן וקרי לה בת אשה הוה ליה למיכתה ומנלן דבת מאה ושלשים היתה. ורש"י ב"ב קב. ו. ומיכך בסוף המסכת

חמה של חבלים, ונראה דרש פה למשות לה' הפרו חורמך, כי נעשה בזה תיקון העולם, שחזרו כמה וכמה רשעים בתשובה:

שם. כחת נחת הנחשת. הענין הוא שהיו מועין אחרי חזרה בני אדם לחשב כאלו לעבודו, מפני שרואין כל הטובים נחת רוחו ומתקן, ואפי"ג דמרע"ה עשאו לא חס כאשר חשו הראשונים דקמיה מיניה, ונראה לכן א"ל הקב"ה למרע"ה עשה לך ערף לך דוקא ולא לדורות אחרים כי יעשו בו, וכאשר היה הכי. ומ"ש שגנו ספר רפואה פרשתי בסה"ק בן יהוידע במ"ש ברכות, שהוא ספר שחבר שלמה המלך בחכמת העצבים המועילים לרפואה, ועושה למעשים יוירים בספר האור כדי שידעו וכוונת זה מופיל לחולי זה וזה לחולי זה, והיו בני אדם מתעסקים בהם ומסירים בסחוס מהש"מ:

שם. ת"ר ארבעה פרוטות הן, מה דקרי להו פרוטות ולא אחד דגרים, ל"ל בס"ד כי פרוטה הוא לשון קריעה כמ"ש בגמרא דקמח דף ק"ז, הוא דפריעה שפוטתה, ופירש רש"י ו"ל נקריעה שפוטו ע"י מכה ע"ש, ולכן קראן פרוטות, ר"ל או נקריעין והולכין כי קריעה היא ענין איבוד והשחתה שחאבדו אלו מיד בעליהן שלא ימלאו בס"י ברכה: **שם.** וכל העוסקים במלאכת שמים לאחוי מוכרי תכלת. ל"ל בס"ד ע"פ מ"ש רז"ל תכלת דומה לים, וים דומה לרקיע ולכן קרי למוכרי תכלת עוסקים במלאכת שמים, והא' דלא ערבנה עם מוכרי תפילין ומזוזות וספרים, גראה משום דמוכרי תכלת אינם מזייים בזה"י והק' מזייין תמיד, לכן נקט להו בפ"ע, מיהו מוכרי תכלת לא קאי אלא על אותם שקורים התכלת משבט זבולון ומוכרים אותו בשאר שבטי ישראל, אבל שבט זבולון עגמם שהם בעלי התכלת, שהוא המזוי בתלקס ודאי רואין בו סימן ברכה, כי ברכת השבט בו, וגם בתכלת עצמו ברכו השי"ת שא"ל בולן לריבין לך ע"י תלחן, ואמר זבולון רבש"ע שמה יגולו תמימי ומי מודיעני, וא"ל סימן זה יהיה לך כל הטוב ממך בלא דמים אינו מופיל בפקרמטיא שלו וכי"ז בגמרא דמגילה דף ו"א ע"ש. והנה רש"י ו"ל פירש במוכרי תכלת אם יתעשרו לא יהיו עוסקין, וקשה מי יעבש מן העושר, ונראה משום דאית ביה טרחא גדולה בלידתו, דאפשר שיערב האדם כל היום ולא יעלה בידו כלום, לכן היו קאים במוכרי ולא מתעסקים בזה, ולפ"ד הגמרא דמגילה שהבאתי, אפשר לך אין רואין סימן ברכה משום דאפשר אלו שקט התכלת לא נתנו הדמים לשבט זבולון וכבר נזכר השי"ת שכל הטוב בלא דמים לא ילית בפקרמטיא שלו, ולכן העוסקים בזה אין מזליהם:

דף נ"ז. אחרי מלכא ומלכתא הוו יתבי, מלכא אחד

נדיא יא. י"ל למה הולך תלמודא להקדים דברים אלו ולומר מלכא ומלכתא הוו יתבי, וי"ל בס"ד דבא ללמד, שלא נאמר דבר זה נעשה במקרה ע"י סיבה שהיו המלך והמלכה אוכלים על השלחן, שהביאו לפנייהם בשר גדי וכשר מלה ועוד הבשר בין שניהם דברו בו, לכן בא בעל המאמר להודיענו, דהמלך והמלכה היו יושבים באורחיה בשתיקה במקום ישיבה, ולאו שעת אכילה היתה ואין העת גורם לדבר בעניי אכילה ולא היו עידנה לדברים אלו, ועכ"ז דברו בדברים אלו כי מן השמים היה זה כדי שיקבל ישאכר איש ברכאי ענשו, ודבר זה מוכח דמגולל מן השמים כיון דהו יתבי בשתיקה באין אומר ואין דברים, אלא יתבי במקום ישיבה ואלו דברים או מביטתם:

פרק חמישי.

דף ס"ב. ומה ברוריה דביטא דר"מ ברתיה דרחב"ד.

פירוש ומה ברוריה הידועה בעלת התעלה

שמעלתה נרמזה בשמה דנקראת ברוריה שהוא ברור י"ה שם אור חורב, וגם עוד הוא דביטא דרבי תלמי, אשמו של חבר גדול בעל הנס, דודאי זכות בעלה יגין יתלליה בלימוד, דהא רבינו הקדוש אמר הא דחכימא משום רחמייה לר"מ מחמוריה, וא' חמיה מקמי' הוא חכימא מוכח, וגם עוד היתה בת רחב"ד שזכותו גדול שמסר עצמו לשיריפה בשביל התורה, דודאי זכות אביה גדול היה שגין עליה להלליה בלימוד שלה, ושור דבאמת היא מוחזקת לחכמית ורבתה גדולה ועלמה דהא גמרא חלת מאה שמעלתה ביומא דסתיו מלכת מאה רבותא, דודאי דבר זה הוא פלא גדול, דאם התלמיד יתמיד יורע מזג הרב אחר אלו הרב יורע מזג התלמיד וסתלמיד יורע מזג הרב אפשר שיקלוס התלמיד וישיגו, משא"כ ברוריה דהיתה לומדת משגשג מאות חכמים ביום, דמלא לנבי כל חד וחד הו' התחלת לימוד, וקשה לקלוס והיא הוות גמרא שפיר מכלוא, ועכ"ז ספר יוחסין לא מליא למגמריה דתלת שני:

שם. א"ל הואיל ונורבא מרבין את הא ואימא לך. ק' וכי לא ידע שהוא נורבא מרבין מאחר שבא ללמוד ספר יוחסין, ועוד כבר נהרצא ללמוד, ואין ילמוד אם אינו נורבא מרבין. וי"ל בס"ד ע"פ מ"ש בסה"ק בן יהוידע דמה ששאו מה בין לשמו ושלא לשמו, בחכמה גדולה דבר עמו, שבו הקשה לו על דבריו שא"ל כ"ש דאת מן לוד ומוהבך בנהרדעה, דהרגיש רבי יוחנן שירע הטעם של הפרש שיש בין זה לזה, משום דה פסולו בגופו, ולכן בא להקשות על דבריו בזה, ועל כן א"ל עתה שירעתי לנורבא מרבין את שכולל לדבר דברים נכונים ברומ, תא ואימא לך טעמים חדשים על השאלה, מלבד הטעם שידעת שנתכוונת להעיר על דבריו בו, והוא הא' טעם זה שאלה יורע שזה פסולו בגופו וזה אין פסולו בגופו, ועוד זה אפשר לברר איסורו וזה איא לברר איסורו, ועוד זה ישט בארבעה עבודות וזה אינו בארבעה עבודות, ועוד זה ישנו בציבור כביחיד וזה אינו בציבור כביחיד, הרי לך ארבעה טעמים בדבר זה:

שם. בין אלל לאלל טעיני ארבע מאה גמלי דדרשא. פירשתי בסה"ק בן יהוידע ר"ל ת' לוחות, כי גמלא בלשון התלמוד לוח ע"ש, וזה מוכרח. והנה רש"י ו"ל פירש שבדברי הימים א' ס' ח' כתיב ואללל עשה בניס ואלה שמותם, עזריקם בכורו וישמעאל ושעריה ועובדיה ומקן, כל אה בני אלל, ובסוף ס' ט' מסיים כל אה בני אלל, ולדברי רש"י דקאי על התחלת הפסוק, ואללל עשה בניס הו"ל בין ואללל לאללל, ולפ"ד נריך להדחק ולומר דתלמודא נקט מסיפא לרישא, ר"ל בין אלל שבסוף ס' ט' בין לאלל שבס' ח'. וי"ל בס"ד הא דנקט תלמודא הגבולין של ת' גמלי דדרשא, חיצות אלל מכאן ואלל מכאן, לרמוז לפי דרכו ענין אחד עמוק, והוא מ"ש רבינו הארי"י ו"ל בשער הכוונות בדרוש ז' של סוכות בסוד וגם הלללים, שהם שני לללים, אל אחד נמשך ונעשה מכת הארת שם אה"ה במילוי אפי"ן, וזה הלל נקרא בבואה, ואל הב' נמשך ונעשה מן הארת שם אה"ה דמילוי ההין, וזה הלל נקרא בבואה דבבואה, ואין האדם מת אף עד שסתלק ממנו הלל הזה של בבואה דבבואה ע"ש. וכאן רמז מר וסתר לפי דרכו, בין אלל לאלל, פירוש בין א' אל הנעשה מהארת אהיה דאפי"ן לבין א' אל הנעשה משם אה"ה דהה"ן יש שיעור ת' לוחות של דרשה המדברים בסוד ההפרש שיש בין זה לזה. ומה שאמר מיום שנגנו וכו' תשש וכו' כהה וכו' נראה כי אותם מלי דרשה בטיים ע"פ הקדמות רבות וגדולות בתורה שבפ"ס, ויש בהם הקדמות בחלק העלה שבס' יתגלו טעמי תורה והלכות שלה בחלק הפשט, וכנגד זה אמר תשש כוחן של חכמים שחזרו ידיעת הקדמות אלו שבהם יתבאר להם דברי תורה בכמה מקומות, ויש בהם הקדמות

(א) מנחות ד: ידיס פ"ד מ"ג, (ב) פסחים עג: ע"ש, (ג) מנחות ב, (ד) [לקמן דף יז:], (ה) [נדרות ד: וש"נ], (ו) לקמן ד: מנחות ב, (ז) וגו' ז"ק בשם ס"י הפסח בזמנו כל זמן כו' ומתק כל הני מיצות, (ח) ג"א פליגי בגמרא נמנך או כשירין ולא עלו קאמר ונמנך הוא כו', (ט) וגו' רש"ק נמי פריך בפירקין כו' מנא לן דהא מיירי בהן כו' וגו' ז"ק ולהכי נמי לא מפרש בפירקין הני כו', (י) ג"א ד' ז"ק, (י"א) ג"א מכל, (י"ב) ג"א משום דשינוי בעלים לא שייך כו' ז"ק בשם ס"י, (י"ג) [להבין יא:], (י"ד) ג"א נמנך, (י"ה) לקמן גמרא הוזה לדייק כן ממלה כשירין ודמי דילמא הא כדליתא כו' וא"כ מפסולים יוכל לדחות ג"כ.

גליון הש"ס

מתני' חוץ מן הפסח. עיין מנחות דף מח ע"ג חוס' ד"ה כנשי: תוס' ד"ה ב"א וכו' ובפ' המפקיד פירשתי. עיין לקמן דף ד ע"ג חוס' ד"ה מתעבה ודף מא ע"ג רש"י ד"ה כגון שנתן ונמנחות דף ב ע"ג רש"י ד"ה אצל מתעבה דמינכרא ונפסקים דף סג ע"א חוס' ד"ה ר"מ סגר ונבולין דף לג ע"א חוס' ד"ה אלא וצ"ה:

ליקוטי רש"י

חוץ מן הפסח. דכתיב וזה פסח הוא שחטא וציתתו לשם פסח וכתיב הוא למעוטי נשחט שלא לשמו [פסחים נט:]. והחטאות. וטעמא משום דכתיב בשחיטה חטאת היא מעוטא היא ולא הנשחטת שלא לשמה [שם גו:]. רבי אֵלִיעֶזֶר אומר אף האשם. כל זדדיו של ר' אליעזר היה עושה אשם כחטאת לכל דבר שנאמר (ויקרא ו) כחטאת כאשם וכן גבי שלא לשמו וכן גבי חטאת כשנגס דמה לפנים צמקתה וצחים (דף י: ושם ע:). שומעון אחי עזריה. מנא הוא צמקתה קמייתא דוצחים ולמד חורה על ידי אחיו שהיה עוסק בצרקמטיא כדי שיהלוק בזכות למדוד של ששעון לכך הוא נקרא על שם עזריה אחיו וכן ר' יוחנן למד ע"י הנשיא שה' מפרנסו [ווסטה כא:]. מוציא שפתיך תשמונה. ליתן עשה על לא תמשה (כ"ה ו') [דברים כג, כד:]. האי נדרבה וכו'. צממיה והא נדר הוא דכתיב כאשר נדרת [אלא מלמא כתיב תשמור כאשר נדרת אלא ועשית כאשר נדרת משמע הכי אם כמה שנדרת עשית לשמה יחא נדר כלומר יאחא ידי נדך ואם לאו יחא נדבה ויציא אחרת לנדרו אלמא מדמי נדבה אחי שנשחט שלא לשמו וכיון דנדבה היא אסור לשנויי בה [מנחות ז:].

כל הזבחים שנובחו שֵׁאֵל שְׁמוֹן. שנשחט עולה לשם שלמים: בשירים. לזרוק דמן ולהקטיר אימוריהם ולאכול את הנאכלין אע"פ שמזותן לשוחטן לשמן כדיליף בגמ': אֵאָא שֵׁאֵל עָלוּ וכו'. וזריך להביא אחר לחוצתו או לנדרו וישחטנו לשמו: חוץ מן הפסח והחטאת. שהן פסולין לגמרי ויליף לה בגמ': ^(א) הפסח בזמנו. [פסול] שלא לשמו כל זמן שחיטתו דהיינו מחצות היום של ערב פסח עד הערב אבל קודם לכן ואחר מנאן קיימא לן (לקמן דף יז:)] דפסח בשאר ימות השנה [שלמים] הוא וכל דינו כשלמים ואמרין לעיל דשאר וצחים כשרין שלא לשמן וצגמ' יליף לה מקראי: אף האשם. כדמפרש טעמא ואזיל: הגשחטין שֵׁשם פסח. כל שאר וצחים שנוצחו צ"ד ציטן לשם פסח או שנוצחו לשם חטאת בכל זמן פסולין כי היכי דליניהו פסולין לשם אחרים וצגמרא יליף טעמא דאחרים לשם פסח בצרייתא: שמעון אחי עזריה. על שם שעזריה עסק בצרקמטיא וסיפק לזרכי שמעון אחיו בשעה שהיה עוסק בתורה והתנו ציניהן שיהא חלק לעזריה בשכר תלמודו של שמעון כדאמר' בסוטה (דף כה.) אם יתן איש את כל הון ביתו וגו' לא כשמעון אחי עזריה לפיכך נקרא על שמו שלמד על ידו: שחטן. לשאר וצחים לשם גזבה מהן כשרין כדמפרש ואזיל וצגמרא (לקמן דף יא:)] יליף לה ומפרש להאי כשרין אי כשרין [ועלן] קאמר וצתרתי ^(ב) פליגי אי כשרין ולא עלו קאמר וצגזבה וצגמנך הוא דפליגי: שֵׁשם נמוך מהן פסולין. לגמרי: כזור ומעשר צממה נמוכין משלמים כדאמרין צפ' כל החדיר (לקמן דף פט.) מפני שהשלמים טעוין מתן ארבע סמיכה ונסכים ותנופה חוה ושוק: גַּמ' דָּמָה לִי לְמִיתָנִי אֵאָא. להאריך בלשונו ליתני ולא עלו לבעלים כו' לשון קצרה כדקיימא לן (פסחים דף ג:)] לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה: הא קמ"ל. שאין בהם שום ירידה אלא אותה לצדו: אבל בקדושתיהו קיימי ואסור לשנויי בהו. חו שינויא אחרינא לעבוד אחת משאר עצודות לכתחילה שלא לשמה מיהו אם עבר ושינה כשר: משום דשני בה. חדא ויזמנא לישני בה כל הני ומיזיל:

נדר

שאר ^(א) תמשה דברים יהו בוציחה כמו צהקטרה ומיהו הא לא מצינן למילף מהיקישא דנימא ולא עלו לשם חוצה ואינה מרנא ^(ב) בכל (מקום) הניך ^(א) דברים דההוא קרא כתיב צהקטרת אימורים והוא ענמו שלא הוקטרו אימורים כשר ולקמן דמייתי קרא לשם וצח לשם וצח דהיינו שינוי בעלים ^(ג) משום דהנהו ^(א) דברים לא שייך לפרש בשעת הקטרה דבשעת הקטרה לא משכחת לשם וצח דשינוי בעלים ליתיה אלא בשוחט ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכה צפירקין (לקמן ד' ח.) וצשעת הקטרה כבר נזרק דם ואם כן מהיכא תיחי הקטרה לשם וצח דצההוא קרא לעולה אשה ריח ניחוח לא כתיב ומעצדות דם גופיה ליתיה אלא צע"מ לזרוק כדפרישית והשחא וציתה לשם ששה דברים והקטרה לשם חמשה אי נמי הא דקאמר וציתה לשם ששה דברים לא שחישב בשעת שחיטה לשם ^(א) דברים אלא כלומר הוצח נעשה לשם ^(א) דברים וכל אחת בשעתה ^(א) וצפ' המפקיד (צ"מ דף מג:)] פירשתי הא דמתעבה פוסלת צקדשים אי צדיצור הוצח נעשה [שלא] לשמה או אפילו צמתעבה: **הפסח** בזמנו. אצל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד צעי עקירה מ"מ היו שלמים כדררשינן ואם מן האנן קרצנו לוצח שלמים ליה דשחית ליה שלמים ליהוי לקמן צפירקין (דף ח:)]: **החטאת** באה ע"י חטא והאשם בא ע"י החטא. איכא חטאת ואשם נמי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מלורע אלא משום דרובא אחו על חטא משוו להו אהדדי: **לשם** גבוה מהן בשרידין. צגמרא ^(א) מיצעי לן אי צעי למימר כשירין ומראין ופליגי צתרתי או כשירין ואין מראין ולא פליגי אלא צחדא [משמע דלא מספקא אלא צחדא] כגון ^(ב) צגזבה אצל צגמנך פשיטא ליה דפסולין לגמרי קאמר ותימיה מנא ליה דילמא פסול ולא עלו קאמר דאשכחן [צצרייתא] כי האי גוונא דתינא לקמן (דף ז.) שלמים ששחטן לשם חודה פסולין והיינו פסולין ולא עלו ולא פסולין לגמרי ויש לומר משום דדרשינן טעמא דשמעתא צגמרא (שם דף יא:)] מדכתיב ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו צמורס [מהם] אין מתחללין צגמנך מהם מתחללין וחילול משמע פסול גמור ואע"ג דדרשינן צגמרא ^(א) קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים ולא מיפסלו שאר קדשים שלא לשמן מכל מקום שייך בהן חילול משום פסח וחטאת דמיפסלו ^(א) ועוד יש לדקדק מגופה דמתניתין הצכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשירין משום דהוי לשם גזבה דאי לשם נמוך מיפסלי והיינו לענין פסול גמור דצכזכור וצמעשר לא שייך לא עלו לבעלים לשם חוצה:

ואסור לשנויי. יש מקומות שהתנא [אינו] חושש לאשמעינן חידוש זה וצפרק התכלת (מנחות דף מח:)] גבי שאר שלמי נזיר וגבי אשם נזיר ואשם מלורע דקתני כשירין ולא עלו ולא קתני אלא: **קרי** י"ה נדר וקרי י"ה נדבה. משמע הכא דכל היכא דכתיב נדר נדר דוקא נדבה נדבה דוקא וכן צפרק קמא דר"ה (דף ו.) לענין כל תאחר ואפילו לר"מ צפ"ק דחולין (דף ג.) דדריש טוב אשר לא תדור טוב מזה ומזה שאינו נודר כל עיקר אלמא קרי לנדבה נדר שאני הכא דדריש מדשני קרא צדיצוריה א"נ צחולין דריש דכיון דחייש קרא לתקלה לא שגא נדר לא שגא נדבה דצתרייהו איכא למיחש אי נמי משום דנדר נפקא לן מקרא דכי תחדל לנדור ש"מ דטוב אשר לא תדור לנדבה אחא:

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

כל הזבחים שנובחו כו'. עצודה קמייתא נקט והוא הדין קצלה והולכה וזריקה כדקמני סיפא (לקמן ד' יג.) ושינוי קודש שייך צהנך ארבע עצודות כגון עולה לשם שלמים אבל שינוי בעלים לא שייך אלא צזריקה כגון שוחט או מקבל או מוליך קרצן ראוצן ע"מ לזרוק

דמו לשם שמעון כדמוכה לקמן צפירקין (דף י.) וזריך לדקדק מנא ליה להש"ס שינוי בעלים דקצעי לקמן צפרקין (דף ז.) מנא לן דצעינן וציתה לשמה כו' והדר קאמר אשכחנא שינוי קודש שינוי בעלים מנא לן משמע דאמתניתין קאי וכולה מתניתין לא מיסחמעא כלל שינוי בעלים דלישנא דלשמן משמע לאפוקי שינוי קודש וכולה מתניתין לא נקיט אלא שינוי קודש דקתני נמי צסיפא (שם דף יג.) כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח לשם שלמים ונראה דסמך אמתניתין דלקמן פרק צית שמאי (דף מו:)] דתנן לשם ששה דברים הוצח מוצח לשם וצח לשם וצח וכן פירש צקונטרס צגמ' וא"ת אי אההיא קאי א"כ הוה ליה לפרושי נמי מנא לן לשם השם לשם אישים [לשם ריח] לשם ניחוח וי"ל דלא אחי לפרושי אלא צהני דכשירין ולא עלו לשם חוצה אבל הניך כשירין ומראין ועלו לשם חוצה כמו שאפרש ועוד י"ל דשלא לשמן דמתניתין משמע צין שינוי קודש צין שינוי בעלים כמו צצרייתא דרצי שמעון קמנא שלא לשמה דמוקי ריש פ"ק דמנחות (דף ג:)] צשינוי בעלים ולהכי ^(א) נמי [לא פריך] צפירקין דהניך ארצעה דברים מנא לן דלא מיירי צהן צמתני' ומיהו רצה דווקא מוקי לה צשינוי בעלים אבל רצה ורצ אשי לא מוקמי לה הכי התם ואם תאמר והא צפרק צית שמאי (לקמן דף מו:)] דריש להו מדכתיב עולה אשה ריח ניחוח לה' עולה לשם עולה והיינו שינוי קודש וצפירקין צגמ' (לקמן דף ז.) דריש שינוי קודש מקרא אחרינא ויש לומר דקרא דהתם צהקטרת אימורים והכא צעצודת הדם ואע"ג דקתני לשם ^(א) דברים

הוצח מוצח הוא הדין הוצח נקטר דהא קרא דמייתי התם צהקטרה מיירי ומ"מ ספיר דריש מקרא דהתם וציתה לשם ^(א) דברים מדאיתקש אל שם וצח דלשם וצח דהיינו שינוי קודש הוי צין צעצודת דם [כדיליף] מקראי דפירקין צין צהקטרה [כדיליף] מקרא דהתם ה"ה (מקום) הניך ^(א) דברים דההוא קרא כתיב צהקטרת אימורים והוא ענמו שלא הוקטרו אימורים כשר ולקמן דמייתי קרא לשם וצח לשם וצח דהיינו שינוי בעלים ליתיה אלא בשוחט ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכה צפירקין (לקמן ד' ח.) וצשעת הקטרה כבר נזרק דם גופיה ליתיה אלא צע"מ לזרוק כדפרישית והשחא וציתה לשם ששה דברים והקטרה לשם חמשה אי נמי הא דקאמר וציתה לשם ששה דברים לא שחישב בשעת שחיטה לשם ^(א) דברים אלא כלומר הוצח נעשה לשם ^(א) דברים וכל אחת בשעתה ^(א) וצפ' המפקיד (צ"מ דף מג:)] פירשתי הא דמתעבה פוסלת צקדשים אי צדיצור הוצח נעשה [שלא] לשמה או אפילו צמתעבה: **הפסח** בזמנו. אצל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד צעי עקירה מ"מ היו שלמים כדררשינן ואם מן האנן קרצנו לוצח שלמים ליה דשחית ליה שלמים ליהוי לקמן צפירקין (דף ח:)]: **החטאת** באה ע"י חטא והאשם בא ע"י החטא. איכא חטאת ואשם נמי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מלורע אלא משום דרובא אחו על חטא משוו להו אהדדי: **לשם** גבוה מהן בשרידין. צגמרא ^(א) מיצעי לן אי צעי למימר כשירין ומראין ופליגי צתרתי או כשירין ואין מראין ולא פליגי אלא צחדא [משמע דלא מספקא אלא צחדא] כגון ^(ב) צגזבה אצל צגמנך פשיטא ליה דפסולין לגמרי קאמר ותימיה מנא ליה דילמא פסול ולא עלו קאמר דאשכחן [צצרייתא] כי האי גוונא דתינא לקמן (דף ז.) שלמים ששחטן לשם חודה פסולין והיינו פסולין ולא עלו ולא פסולין לגמרי ויש לומר משום דדרשינן טעמא דשמעתא צגמרא (שם דף יא:)] מדכתיב ולא יחללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו צמורס [מהם] אין מתחללין צגמנך מהם מתחללין וחילול משמע פסול גמור ואע"ג דדרשינן צגמרא ^(א) קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים ולא מיפסלו שאר קדשים שלא לשמן מכל מקום שייך בהן חילול משום פסח וחטאת דמיפסלו ^(א) ועוד יש לדקדק מגופה דמתניתין הצכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשירין משום דהוי לשם גזבה דאי לשם נמוך מיפסלי והיינו לענין פסול גמור דצכזכור וצמעשר לא שייך לא עלו לבעלים לשם חוצה:

ואסור לשנויי. יש מקומות שהתנא [אינו] חושש לאשמעינן חידוש זה וצפרק התכלת (מנחות דף מח:)] גבי שאר שלמי נזיר וגבי אשם נזיר ואשם מלורע דקתני כשירין ולא עלו ולא קתני אלא: **קרי** י"ה נדר וקרי י"ה נדבה. משמע הכא דכל היכא דכתיב נדר נדר דוקא נדבה נדבה דוקא וכן צפרק קמא דר"ה (דף ו.) לענין כל תאחר ואפילו לר"מ צפ"ק דחולין (דף ג.) דדריש טוב אשר לא תדור טוב מזה ומזה שאינו נודר כל עיקר אלמא קרי לנדבה נדר שאני הכא דדריש מדשני קרא צדיצוריה א"נ צחולין דריש דכיון דחייש קרא לתקלה לא שגא נדר לא שגא נדבה דצתרייהו איכא למיחש אי נמי משום דנדר נפקא לן מקרא דכי תחדל לנדור ש"מ דטוב אשר לא תדור לנדבה אחא:

או סתמא מטעם פסח ששחטו קודם חצות כדפ' רש"י אבל שחטו לאחר הפסח לשם אחר הוי שלמים כיון דנפק ליה משם פסח ואפי' שחטו לשם עולה דהשתא הוי שלא לשמו אפ"ה כשר דמידי דהוה אזבחים דכשרין שלא לשמן לא משכחת שלא לשמו פסול בפסח אלא בזמנו דוקא ותדע דפסח ששחט קדם זמנו לשם פסח לאו משום שינוי קודש דמיפסל דהא נמי אם שחטו סתמא פסול וכל הזבחים דפסולין משום שינוי קודש כששחטן שלא לשמן אם שחטן סתמא כשרים כדמוכה בגמרא תוס' טו"ך: א] אלא כלומר משמע שיש בו כשרות אחר שלא וכו' אבל בקדושתיהו קיימי פי' בשם קדושה ראשונה דעדיין שם הראשון עליהם ואסור לשנויי בהו גם מכאן ואילך תוס' טו"ך:

עיין משפט

נר מצוה

א **א** מ"י פט"ו מהל' פסח"מ הל"א סמג לאין שלו: **ב** **ב** מ"י שם הל"ג:

תורה אור השלם

(א) מוציא שפתיך תשבור ועשית כאשר נדרת ליי אלהיך נדרבה אשר דברת בפיו: [דברים כג, כד:]

שיטה מקובצת (כתב ד')

הגהות נפלאות אמיתות לרבינו בעלאלא אשכנזי ז"ל מתוך גפ"ת כ"י שהי' לפניו. וגם חידושים ושיטות הראשונים ז"ל שקבצן וכתבן על גליון הש"ס שלו ד' ורנציאה רפ"ב. [א] אלא שלא עלו כו'. וצריך להביא אחר לחוכתו או לנדרו כדפ"י בקונטרס ודוקא נדר שהוא חייב באחריותו אבל נדבה אם שחט שלא לשמה אין צריך להביא אחר דהא אפי' אם נאבד אינו חייב באחריותו. תוס' הר"פ: [ב] הפסח בזמנו. פסול שלא לשמו כל זמן שחיטה דהיינו מחצות היום של ערב פסח עד הערב אבל קודם זמנו ואחר זמנו קי"ל דהוי שלמים דפסח בשאר ימות השנה שלמים הוי וכל דינו כשלמים וא"כ כי שחטו נמי לשם עולה או לשם קרבן אחר כשר הוא ודינו כשלמים כדקי"ל כל הזבחים שנובחו שלא לשמן כשרים ומ"מ קודם זמנו ולאחר זמנו אינם שוים דאחר זמנו לא בעי עקירה ואפי' שחטו סתם כשר ואפי' שחטו לשם פסח בפירוש כשר ושלמי' לשם פסח קשחט כדאמר' בסמ' חולין בפ' השוחט אבל קודם זמנו אם שחטו סתם פסול כיון דמתמאא לשם פסח קאי לכך בעי עקירה שיעקרונו בפירוש משם פסח לשם אחר וא"ת מאי איריא דפסח בזמנו דפסול שלא לשמו אפי' קודם זמנו נמי דהא אם שחטו קודם זמנו לשם פסח או סתמא נמי פסול אע"ג דדינו להיות כשלמים וי"ל דהתם לאו משום דשלא לשמו הוא דמיפסל אלא משום דקודם זמנו שם פסח עליו לגמרי כיון דלפסח קאי וכי שחית ליה לשם פסח או סתמא הו"ל פסח ששחטו קודם חצות דמיפסל משום דבין הערבים אמר רחמנא ושנה הכתוב לעכב חד בפ' החדש הזה לכם וחד בפ' ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו ואע"ג דאיכא קראי בגמרא נמי דקודם זמנו הוי שלמים היינו דוקא ע"י עקירה כדדריש ליה בגמרא ע"י כלל ופרט וכלל ואף למאי דמסיק לזבח ריבויא הוא מ"מ ממעיט לשמו כמו שאפרש בגמרא בעז"ה והילכך קודם זמנו לעולם שם פסח עליו עד דעקר ליה שם פסח לשם שלמים ולכך מיפסל לשם פסח

עבודה. הלכות פסולי המוקדשין פי"ב פי"ג

יח מ"ב שהטעם ונפסלה בשחיטתה וכו' קדש הלחם. אע"י דלמחר שנפסל הניא קדוש להפסל בטבול יום ובלילה דלחין חייבים משום פגול ומשום נזר אלא הנזר שהיה שעה אחת קדש קדש להחייב עליו משום פגול. ומ"ש וכן הדין באל נזיר וכו'. שם בנמנה (מנחות דף ע"ט.):

פי"ג א שלש מחשבות הן וכו'.

מחשבת זנוי. ומ"ש

מחשבת שניו השם וכו'. כפ"ק דזבחים מן

כל הזבחים שזוהו שלל לשמן כשרים אלא

שלל עליו לבעלים לשם חובה חוץ מן הפסח

והטעם ונמנה יליף מקראי דכפסח וטעם

פוסל בין שניו קדש בין שניו בעלים. ומ"ש

רבינו כגון שהיה עולה ויחשב שהוא שלמים

אע"י דכל הזבחים חוץ מפסח וטעם כשרים

שלל לשמן כיון דלא עליו לבעלים לשם חובה

שפיר שייך למימר נהו שם פסול. ומה שכתב

אז ישמענו לשם עולה ושלמים או לשם שלמים

ולשם עולה. הוא ממה ששנינו כפ"ק דזבחים

(דף י"ג.) גבי פסח וטעם ששנינו כפ"ק דזבחים

ועל לשמן או שלל לשמן ולשמן. מחשבת

המקום ביצד וכו'. מביא נמנה פ"ג

דזבחים (דף י"ז.):

מחשבת הזמן ביצד וכו' דהרי הקרבן

פגול. מביא שם נמנה:

ב ומ"ש מפי השמועה למדו שזה שנאמר

בתורה ואם האכל יאכל וכו'.

כפ"ק דזבחים (דף כ"ט.) ומ"ש אחד אכילה

אדם ואחד אכילה מזה וכו'. שם (דף כ"ט.):

ג דומ"ש אבל קרבן שלא נפסדה מחשבתו

אלא נזרק על המזבח כהלכתו

וכו'. שם (דף כ"ט.) ומ"ש לפיכך אין

מחשבתו

קדש הלחם. נמצאת בעלת מום או טריפה או ששחטה שלא לשמה. לא קדש הלחם.

וכן הדין באיל נזיר עם הלחם שלו:

פרק שלשה עשר

א שלש מחשבות הן שפוסלין את הקרבנות. ואלו הן. מחשבת שינוי השם. ומחשבת

המקום. ומחשבת הזמן. מחשבת שינוי השם כיצד. זה השוחט את הזבח

שלא לשמו. כגון שהיה עולה ויחשב שהוא שלמים. או ישחטנו לשם עולה ושלמים.

או לשם שלמים ולשם עולה. או ששחט הזבח שלא לשם בעליו. זו היא מחשבת שינוי

השם. מחשבת המקום כיצד. כגון ששחט את הזבח לשמו על מנת לזרוק דמו. או

להקטיר ממנו דבר הראוי להקטרה חוץ לעזרה. או לאכול ממנו דבר הראוי לאכילה חוץ למקום אכילתו. זו היא מחשבת

המקום. וזבחים ששחב בהן מחשבה זו הם הנקראים זבחים ששחט חוץ למקומו. *מחשבת הזמן כיצד. כגון ששחט את

הזבח לשמו על מנת לזרוק דמו מאחר שתשקע החמה שאינו זמן זריקתו. או להקטיר ממנו דבר הראוי להקטיר למחר

מאחר שיעלה עמוד השחר שאינו זמן הקטרתו. או לאכול ממנו דבר הראוי לאכילה לאחר זמן הראוי לאכילתו זו היא

מחשבת הזמן. וזבחים ששחב בהן מחשבה זו הם הנקראים זבחים ששחטו חוץ לזמנם והם הנקראים פגול בכל מקום. וזהו

פגול האמור בתורה: **ב** מפי השמועה למדו שזה שנאמר בתורה ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמים אינו מדבר אלא

במחשב בשעת הקרבה שיאכל ממנו בשלישי. והוא הדין לכל קרבן שחשב עליו בשעת מעשיו שיאכל ממנו לאחר זמן

הראוי לאכילת אותו קרבן. וכן אם חשב להקטיר ממנו במזבח דבר הראוי להקטרה *לאחר זמן הראוי להקטרה. כך

למדו מפי השמועה. אחד אכילת אדם ואחד אכילת מוכח. אם חשב עליהן אחר זמן הרי הקרבן פגול: **ג** אבל קרבן

שלא נפסדה מחשבתו אלא נזרק דמו על המזבח כהלכתו. ונשאר ממנו לאחר זמן אכילתו. אותו הנשאר נקרא נותר ואסור

לאכלו. והקרבן כולו נרצה וכפר. הרי הוא אומר בדם ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר כיון שהגיע דם המזבח

כהלכתו נתכפרו הבעלים ונרצה הקרבן. לפיכך אין מתפגל אלא דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח כמו

שיטבאר

א מתא קמא מזה כמ"א לאין של"י: * [כן הוא בספרים מדויקים וכן נזכר להיומן:]

משנה למלך

דיבור רע והוא אזהרה למפגל דלא דוקא דיבור אלא אפילו במחשבה כדנפסק לן מלך יחשב ע"כ. ומי הכניס בחגר זה מחשבת דהמקום? ומ"ש ומ"א פ"ל דדוקא בחמירה ועיין בריש"י פ' האילן מקדש (דף מ"ה) אהיה דלמחר שכן יעני במחשבה. (א"ע) עיין בזבחים (דף ל"ט) דמשמע קמא דכדברי ועיין בפ"ק דזבחים (דף כ"ט): דמשמע בקדשים לוקח ופריך והא לא שאין בו מעשה הוא כ"י.

ואם איתא דבמחשבה מילא מלמא מלכות היכי מנסתמא לה אטו מאן דאכיל ממנו כדנפסק לן דכ"ג פירין מלמא דכ"ג פירין הנחמין גבי הכוזב אם נבואתו ע"ש. ומ"ש מחשבת שניו השם כיצד וכו'. עיין פ"ק דזבחים (דף מ"ה) משה להקטיר ונמ"ש הרי"ג ל"מ שם. ומ"ש מחשבת הזמן כיצד וכו'. דשפיעה שירים אכילה מנחה ובכלל זריקה היא שם שטן או קבל או הולך או זקן לשפוע שירים נמנה

היו פגול ונדחיתא כפ"ק דזבחים (דף י"ג.) וכ"כ רבינו לקמן בפ"י דין ז'. ומיחו אם חשב בשעת שפיעה שירים להקטיר או לאכול חוץ לזמנו לא היו פגול לפי שאינו מדי עבודתו שהיה נפגל בהם.

לעיל שפיעה שירים היו כהקטרה אומרים והא דלעניא לן כפ"ק דמעילה (דף ו'). חשב לנשפין מהו כבד פירשו המוס' שם ופ"ק דזבחים דנפיקא היא היכי דנשפין מקמא דהם מן הכלי על הרגפה

דק"ל דכשר בשעת הולכה דהם שכלי חשב לזרוק מהשפין חוץ לזמן מהו מי אמרינן כיון דליכא מנהו באספקא לן הוי פגול או דלמא כיון שם יאספון וזרקתו היא זריקה פגול מנה הוי. וישע

דלא

דחי הם ואמר דילמא ר' אליעזר היא דחיה בעלמא היא ועוד דכרנא נקטין וכיון דמכשר צילא כ"ש דמכשר צנטמאם שהלך מנהו ומכשר לה רבינו צמדה דאע"י דקדא דמיימי בגמרא בלחם המים כחיי ילפין מיימי מנהו למהו וכן במנהג כחיי הכי לשון הגמ' שאמרו זריקה מועלת צמדה הוא דשיך. ומ"ש נפרס למהו או נטמא או ילאה וכו' עד ונמנה שנפסים על מה שזבח. הכל ברייתא פ' התכלת (דף מ"ו.) ובתב הראב"ד תורה שנפרסה

וכו'. א"ל במאי עסקין או קדש שחטה נפרסה

וכו'. מתלה דכדרי דכר פשוט הוא נלמד מצרייתא

דפ' התכלת שהוכרתי בקמון. ומ"ש בין נפרס

בין ילא בין נטמא הכל פסול וכו'. למדו הראב"ד

מהצרייתא הנזכרת דקמי משחטתא נפרס למהו

הדם יזרק והלחם פסול וכו' משחטה ילא למהו

הדם יזרק והלחם פסול משחטה נטמא למהו

הדם יזרק וכו' והלחם פסול ונמנה למהו להראב"ד

דכיון דנטמא למהו ילא ונמנה צמדה גוונא

מננה אין חילוק ציניהם וכיון דמניא כפס"ק

דמנחות שם נפרסה אחת מהן כולן פסולות

וע"כ היינו בין שחטה לזריקה כמו שנתבאר הוא

הדין לנטמא אחת מהן כולן פסולות או שילא ודע"י

דצרייתא כפס"ק דמנחות אלא דמניא שם

נפרסה אחת מהן כולן פסולות דייק רצא הא

למה הני דליכא גוונא כשירות ואזי דייק הא

נטמאם הק כשירות אפשר דאכיל לא הוי שמי

להו צרייתא דפ' התכלת ורבינו לא נראה לו

לומר דלא הוי שמיע להו היא צרייתא אע"י

דשמיע להו היא צרייתא דייק מהאי צרייתא

דנפרס למהו דוקא קמי ודע"י דצרייתא

דהתכלת מני להו צמדה גוונא איכא למימר מדי

אזיכא הא כדליתא ואל כדליתא:

ב תורה שנשחטה על שמונים חלות

וכו' ואם אמר קדשו ארבעים

מתוך שמונים וכו'. כפ' המורה (דף ע"ח.)

פלוגמא דחוקים וכו' ומיימי לה כפ' האילן

מקדש (דף כ"א.) ופ"י מי שהולאיו (דף כ').

ופסק רבינו כר"י ויש לתמוה אמאי לא פסק

כחוקיה דרביה הוי. ומ"ש מושך וכו'. נתבאר

כפ' התכלת:

ב השוחט את התורה וכו'. משנה וצרייתא

כפ' המורה (דף ע"ח.) ופירש"י

חוק לחומת בית פני היינו לחומת הר הבית:

י שחטה עד שלא קרמו פני הלחם

בתנור וכו' עד סוף הפרק.

משנה ט:

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

פ א מ"י פ"ט מהלכות
 יסודי התורה הל' ג:

שמים: תני תנא קמיה
דרב חסדא לוקה. אייל
ומי התרה בו דלקי,
כלומר מי יודע ששלחו
אלהים להיבא והסתיר
נבואתו. ואמר אביי
חבריו הנביאים שגילה
כתובים כי לא יעשה ה'
אלהים דבר כי אם גלה
סודו אל חבריו הנביאים
ודלמא הדרו ביה כו':
המותר על דברי
החזוני

גאמר מקרא זה :

ששעמדו עליו מלחמות הרבה
בבקר מלחמה חזקה אמר לו בבקר
ראשונות אין בהם ממש אף
ועמדת בכלן עכשיו עמוד
אאת בנך ב' בנים יש לי אחר
אהבת תרויהו רחימנא להו
ועליו קדמו שמן לדרך אמר לו
ויודים רפות תחזק כושל יקימ
ויראתך כסלחך אמר לו זה
ששמעתי מאחורי הפרגוד
ושמעיין לו ר' לוי אמר אחר
ששאתה מלת בן שמנת ימים
לוי הקב"ה זבח עצמך לפני אני
אומר בחנק מדיחי עיר הגד
הדחה (ג) הדחה ממסית מה לו
סתם אינה אלא חנק מדיחי עיר
ור"ש גמר (ד) הדחה (ג) הדחה מנכ
וארבת (ו) דנין הדין מהדין ו

חבריה דמוכה דכתיב ^א ויאיש אחד מבני הנביאים אמר אל רעהו בדבר ה' הכני נא וימאן האיש להכותו וכתיב ^ב ויאמר לו יען אשר לא שמעת [וגו'] ונביא שעבר על דברי עצמו כגון עדו הנביא דכתיב ^ג כי כן צוה אותי וכתיב ^ד ויאמר לו גם אני נביא כמך וכתיב ^ה וישב אתו וכתיב ^ו וילך וימצאוהו חברים חיו מאה חתים דבר חתים חרובים

הַמִּלְכָּה דְּבֵר אֱלֹקִים
ז' מ' הוּא נָקִי אֲבָד כִּינן א'
לְעוֹלָה וְאִין יִצְחָק לְעוֹלָה
שֶׁל יִשְׁמַעֵאל לֵיהּ עֶשְׂרֵה
נֶחֱם מִיד וְהָאֱלֹהִים נִסָּה
בְּסַקֻּלָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן
בְּסַקֻּלָּה אָף רַבִּי בְּסַקֻּלָּה
הַתְּנוּטָה בְּסַקֻּלָּה מ"ט
וְלִיגְמַר מִמֶּסֶת דִּין מִן
דִּין הַדְיוּט מִנְבִּיא ור'

ומרים הנמונים כנצורה: דלמא
חדרו ביה, פמליא של מעלה ויחם
על הרעה והס אינס יודעים והיאך
מהרין ט הרמא סק: ווא יונה
הדררו ביה, מהפוך אפרו טיט:
מפיקא צינד הדפעת אמר ירה.
צרות הקדס ושמשע נמי לטובה
שיהפכו מעשיהם מרעה לטובה וכיון
ששטו תקיימה הנצולה ולא מיהדר
הוא: ואיורו דעא ידע, הוא הלא
טועה וצור שחור לרעה: מנא
ידע, האי בצור שזו נצול אמח
שהקצ"ה עושנו והלא שחא סצור
שחו נצול סקר לפיכך מוותר על
דצרי: אימח דהחוק, שהוא דליק
ונציל אימח: שאני, ולא צעי הוא:
הבי שבע ירה בצור, שהוא דצור
אמח מה שלא נאמר לשום אדם
להקריב את צנו: שחוצי חוץ, שהרי
צית המקדש היה צירופליס: הדפא
דבר אפי"ך תלאה, וכי היה לזאוכך
לנאותן דצור, שהיה מלאה אומח
ומוכרת את ועד: הנח יסרת רבים.

בתומי אלך אמר לו ^ע הלא
אמר ליה ^ע ואל דבר יגוב כך
בראי שאפילו דבר אמת אין
יצחק אני גדול ממך במצות
ד אתה מגרה בי אם אומר
א שהדיח בסקילה רבי שמעון
ח בסקילה מ"ט דרכנן אתיא
ה ^ע וכל מיתה האמורה בתורה
או ממסית או מנביא שהדיח
נ דנין מסית רבים ממסית יחיד
דיוט גדול מזה אמר רב חסדא
מחלוקת

וְהָיָה נִבְלָתוֹ מִשְׁלַכְתּוֹ בְּדֶרֶךְ וְהַחֲמוֹר עִמּוֹ אֶ

מכות כה: (ב) [נעל]
: ברכות ט. פסוק י:
פירושו המלה המלה
ו'פ' ב"מ נח: סוף ד'
[א] העתיד כלול
הדרש' (ד) [אדר"ג
[ל] (ה) לעיל ס. פד.
[נעל כ.] (ז) [נעל נב:
ד:] (ח) [נעל א.ס.
(סס) י לא נמצא ש.
פורש ויבדל' כח רמז
ועי' חרשי אגרות
הרשי"א, (ט) פסחים
(ל) מ"א יח לה,
(צ"ר פ' יושלח)
פס"ב.

דנשבזרג

רש"י ד"ה עדו
נביא שנתנבא על
נבואה בבית א"ל כו'.
כ"ל ס':

[נדפס בסוף המסכת]

נצ"ל מאי אחר כ"א
 (נלני) (נלני) (נלני)

[illegible]

וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי

וְהָיוּ בְּדִבְרֵי יְיָ הַפִּינִי נֶאֱמָר:
מִמָּן הָאִישׁ לְהַפְתּוֹ:
[מַלְכִּים א' ב, לז]

וַיֹּאמֶר לוֹ יֶעֱזֶר אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁמְעֵה בְּקוֹלִי הַנֶּדֶד

[illegible]

וַיֹּאמֶר לוֹ גַם אֲנִי
נָא בְמוֹד וּמִלֶּאֶד דְּבַר
לִי בְדַבָּר יי לֵאמֹר
שָׁבְהוּ אִתְּךָ אֶל בֵּיתְךָ
אֲכַל לֶחֶם וּישֵׁת מִים
יֵשֵׁשׁ לִי: (מלכים א' יג, יח)
וַיֵּשֶׁב אֹתוֹ וַיֹּאכַל
לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וּישֵׁת מִים:

[מלכים א' יג, יט]
והאריה עמד אצל

[illegible]

בשלא לשמו דשוחט שלא לשמו פסול מבי"ש דפסול בשוחט ע"מ לזרוק שלא לשמו, הא מהך ק"ו נלמד מבי"ש דשוחט ע"מ להקטיר שלא לשמו פסול כמו בחוץ למנו, ונראה דלק"מ דהא חוס' כהבו שם ד"ה מקום, וא"ת שוחט שלא לשם אוכלים דפסול יוכיח דשוחט שלא לשם אוכלים פסול ודשוחט ע"מ לזרוק שלא לשם אוכלים כשר, וי"ל דלא דמי דהתם זורק עצמו שלא לשם אוכלים כשר עכ"ל, וא"כ בשוחט ע"מ להקטיר שלא לשמה ליכא למילף מק"ו דפסול דבזה נימא שוחט שלא לש"א יוכיח דהא ל"ש חירון דחוס' ה"ל דגם בשלא לשמה בשוחט ע"מ להקטיר שלא לשמה שיר כן דהא הקטרה עצמו שלא לשמה כשר וק"ל.

פס"ד ה"ד חטאת ששחטה וכו' אבל אם שחטה לשם חולין וכו', הגב"ה, ואיתא שם בסוגיא דמשם חולין (שבי קסבר שהבמה היא חולין) פסול, ובחוס' דף ג' ע"ב ד"ה הכא כתבו בפשיטות דשוחט חטאת סתם וכסבור שהיא עולה כשירה ואינו פסול רק השוחט לשם עולה, וזהו כהפוך מדין חולין.

שם בא"ד הרי זו כשירה ולא עלתה לבעלים, הגב"ה, בהרמזין במלחמות פ"ג דרי"ה בסוגיא דמלות לריכות כוונה כי ח"ל במתן דמי' לרי' בלעבור לא בני כוונה דשוחט קדשים לשם חולין כשירים ועולים לבעלים לשם חובה ואפילו בחטאת עכ"ל, ותמיה דהא סוגיא ערוכה זכאים מ"ג ע"ב דשוחט לשם חולין כשר ואינו מרבה, והיינו כדברי רבינו כאן, ונ"ע.

שם ה"ד ככ"מ בסד"ה שחטה לשם חטאת וכו' והכי מתניין לה דעי רבא חטאת חלב ששחטה וכו', הגב"ה, ומ"מ עדיין יש לתמוה הא האיצעי בשחט למי שמחויב חטאת דעומת מקדש וקדשיו מי אמרי כרת כמותה ח"ל אין קצוב כמותה, השמע להדיא דמצעי רק בחטאת דעומת מקדש וקדשיו אבל בחטאת דשמיעת קול לזכא כרת כמותה וגם אין קצוב כמותה ליכא איצעי דבדאי כשר וא"כ הא"ך סתם רבינו אפי' חטאת שאינה קצוב, דמשמע אפי' דשמיעת קול, ונ"ע.

שם ה"ד במ"ל בסד"ה שחטה לשמה וכו' זה פשוט, הגב"ה, עוד מבואר בחוס' שם דאם קבל מקלח דם במחשבה לקבל שאר הדם שלא לשמו פסול עיי"ש, ונ"ע.

פס"ז ה"ב המחשבה בלחוד מ"ה העבודות וכו', הגב"ה, ואם שחט ע"מ לקבל במחשבה לזרוק או לאכול חוץ למנו בפשטו נראה דכשרים, ועי' בלשון רש"י זכאים דף ע"ב ע"ב ד"ה אין מחשבין מעבודה לעבודה, ועי' בס' ערכה קודש שם.

פ"ח ה"ה וכן קדשים וכו' הרי הם בכלל תועבה וכו', הגב"ה, עי' בצרכת הבזה בחי' על רציו השייכים למסכת מנחות מה ש"ל לתמוה בזה, ועי' בס' שער המלך פ"ה מהל' יס"ח ד"ה שז ראיתי להרצ בעל החינוך.

שם ה"ז ככ"מ ד"ה אין חייבין כרת וכו' ופסק כ"ש דמיקל וכו', הגב"ה, עי' בחי"ט ש"ל דבפשטו אף דר"ש דהכא הוא רצון דלעיל גבי נסכים וכ"כ חוס' להדיא דהך פלוגתא דלוג שמן הוא ממש הך פלוגתא דנסכים.

שם ה"ז במ"ל ד"ה ודע דלדעת רבינו וכו' והנראה מדבריהם דה"ה חוץ למקומו דאינו פוסל וכו', הגב"ה, לכאורה מדבריהם פ"ק דיומא לא נראה כן דלדעת דתנא דעון פגול היו הותר מכללו דבדברים שאין לו מחירי כתבו וא"ת עון חוץ למקומו שהותר בצמה וכו' משמע דלענין מחשבת חוץ למקומו קיימו בחירוס הא' דמאד צמה היו הותר מכללו ולא מטעם דהותר דדבר שאין לו מחירין וע"כ משום דס"ל דגם בלאין לו מחירי פסול, אולם בפסחים כתבו להדיא ופגול וותר הותר מדברי שאין לו מחירי והיינו כמ"ש במ"ל וגם הסברה מורה כן וע"כ י"ל דבדבריהם דיומא דהך וא"ת עון חוץ למקומו קאי אשל מעלה על חירוס הא'.

שם ה"ח כגון מנחת כהנים ומנחת נסכים וכו' שחט חטאות הנשרפות, הגב"ה, במתני' לא חשיב זה בכלל אין לו מחירי אחרים אלא דמשנה שאח"כ משנה ד' קתני דמן מחירי אימוריהם ליקרב, ומי' דייק רבינו דאינו מחירי הבשר לשרוף וממילא

משלה בכן אור ואפי' ללישנא דמתני' ארישא ס"ל רק דבסיפא לא מחייב משלה בכן אור כיון דלאו בני הקטרה נינהו אבן היכי דבני הקטרה נינהו משמע אף היכי דהדין אם עלה ירד מ"מ מחייב משלה בכן אור כולל ע"ד צדקה.

פ"ו ה"ד עד שיתן האחד חלקו לחבירו, בעיני תמוהים לי דברי רבינו איך יכול להקנות לחבירו הא רבינו כתב פ"ד דמעילה ה"ח דהמזכר עולה ושלמים לא עשה כלום, והחוי"ט [בפ"ח דזבחים מ"ב] כתב [דרבינו] למד כן מדברי ר"ש בזכריות [בפ"ה], והתם שייך שפיר כן דמקנה לו זכמתו חולין, ולע"ג. (זבחים אות י"ד).

שם ה"ח בלח"מ ד"ה בהמה וכו' אבל דבריו תמוהין וכו', הגב"ה, וכן תמה בחי' חכ"ל סי' כג.

פ"ז ה"ד וכן עולת העוף וכו' אפי' מלק סי' א' וכו', הגב"ה, משמע דמיעוט סמנים למטה אינו פסול ובמשננות אבז בפתיחה להל' שנת ד"ה ידוע מ"ש רבינו ישעי' וכו' תמה מדברי רבינו לעיל פ"ה ה"ח ע"ש.

פ"א ה"ח מנחה שפלה לחובה שמן מנחה אחרת או שמן חולין כ"ש נפסלה, וכו' עי' ריב"ז שמה ולבנותה עד ז' לוגין וכו' נראה דעת רבינו לחלק דבהפריש לה שמן לא מפסלי אלא ב' לוגין, אבל בשמן דחולין ודחברתה פסול בכ"ש, אח"כ מלאחי דכ"כ בס' מנחת כהן [אבל החוי"ט בפ"ה דמנחות מ"ג] נראה דס"ל בדעת רבינו דאף צתן לחובה שמן דחולין ודחברתה לא מפסיל אלא ב' לוגין. (מנחות אות ה').

שם ככ"מ ד"ה חיסר לבנותה וכו' וא"ת כיון דסתם רבי כר"מ וכו', הגב"ה, לעני' י"ל דסתם מתני' שח"ז הקומץ את המנחה וכו' או להקטיר כזית קומתה או להקטיר לבנותה בחוץ וכו' מדלא קתני גם גבי לבונה להקטיר כזית לבנותה משמע דס"ל דלא כר"מ דלא צעי בהקטיר כזית לבונה, וכ"כ להדיא בפירש"י שם אלא דמ"ש רש"י דסתמי כרצון דלבונה כשר בקורט א', אין מוכרח דיל' דאחי כר"י דצעי ז' קורטין, עכ"פ גשמע דאחי דלא כר"מ וסתמא ברתא עדיף.

שם ה"א נחערד קומתה כשיריה וכו', הגב"ה, מנחה שלא נקמח ונחערד מסלחה בחולין לא בטל כדן ע"ל דנמשכו, חוס' יומא דף מ"ז ע"ב ד"ה הדר פשטי' עיין שם. **פ"ב ה"ג** ככ"מ ד"ה האומר וכו' ואינו מבין מה השגה היא זו, הגב"ה, עי' ח"י חכ"ל סי' כד.

שם ה"ד ואם אחר ששחט נפרס וכו' הבשר יאכל וכו', הגב"ה, עמ"ש בגאון מהר"י אלפאנדרי בקונטרסו סי' י"ז (הנדפס בסוף סי' מולל מאש) מבואר דעתו דהבשר יאכל כדן שלמי' ז' ימים וליילה א'.

פ"ג ה"א במ"ל ד"ה שלש מחשבות הן וכו' ואם איתא דבמחשבה חליא מלחא מלקות היכי משכחת לה וכו', הגב"ה, לא ידעתי מאי קושיא הא אף דבמחשבה פיגול מ"מ משכחת לה מלקות דדיבור עכ"פ דידוע לעדי' ושייך עדות והתראה משה' צעי לעמא דאין צו מעשה ופשוט.

פס"ז ה"א במ"ל ד"ה כל הזבחים וכו' ועיין שם שגראח מדבריהם דשנינו בעלים שהיה זריקה עלו לבעלים לשם חובה ודוק, הגב"ה, נלענ"ד דהוא ע"ס וי"ל שאינו זריקה והיינו דשחט שלא לשם בעלים אבל לא שחט ע"מ לזרוק, בזה לא מצעי דכשר אלא אפי' דעלו לשם חובה, והן הנה דברי המ"ל כמ"ש אח"כ יש להסתפק וכו' ומי שיעיין היטב וכו'.

שם בא"ד, ויש להסתפק אליבא דחוס' וכו', הגב"ה, עי' בס' שער המלך בהשמות פ"ז ה"ד מהל' חובל ומזיק שהביא ראיה מדברי חוס' ב"ק דכשר ועלו לבעלים ואיכמ"ל בעניי נפלאחי על הכן אריווחא דהא להדיא מבואר כן בחוס' פ"ק דזבחים דף ז' ע"א ד"ה חודה ששחטה וכו'.

שם בא"ד אבל אם חשב בשעת שחיטה וכו' לא היו שניו וכו', הגב"ה, לכאורה קי' לפי"מ דאמרו תחלה ב"ק י"ד דילפי' בק"ו מה שוחט שלא למנו דכשר ושוחט ע"מ לזרוק פסול מבי"ש